

N° 30

~~Gabele~~

N° 30

~~Gerson ben Salomo
Hagada pro Passach.
Pragae. 287 = 5287 = 1527.
=~~

Shema

אור

לארבע עשר
בורקין את
החמץ ולא

בורקין לאור החמה ולא לאור ה
הלכה ולא לאור האבוקה. אלא
בז של שקות. ובורקין בבורקין
ובסדקין ובכל המקומות שרבו
להשתמש בו שם. ולא יתחיל
שום מלאכה עד שיכדוק ואפילו
בתלמוד תורה. וקודם שיתחיל
לכדוק מבד

ברוך

אתה יי אלהינו מלך

העולם אשר קדש

קדשנו במצותיו וצונו על ביעור ה

חמץ.

ולא ידבר בק הברכה לתחילת הבדיקה כלל. ואחר
הבדיקה ישמור החמץ בתיבה או יתלנו באור מקום
שאיך עבד שולט בו שם ויבטלנו ואמר.

בל

חמידא וחמידא דאבא

פרשותי די לא חמיתיה

ודי לא ביערתיה לבטל ולהוי פ.

בעפרא דארעא.

Handwritten text: *Handwritten text: 123*

למחר ביום ארבעה עשר בניסן בשעה חמישית יעשה לו מרחצה:
 בפני עצמו וישרפני וישליך אפרו ותכה יבטלו ויאמר:
כל
חמירא דאיבא ברשותי רחמייה ודלא
חזיתיה רחמיתיה ודלא חמיתיה רבערתיה
ודלא כיערתיה ליבטל ולהוי בעפרא דארעא:
 ויעשה התחסות סימן לטיט וזרדים מקדומין למצות
 סימן לסדר של פסח

קדש ירחיז ברפס יחזי מיד רחצה מוציא מצה
מרחר בורר שלחן עורך צפון בדר הלל נרצה:

למה קבעו זכר ליוצ
 ליציאת מצרי בכל
 שבת ומועדים לפי
 שמצריים עבדו כי
 בישל בפרד ופזות
 פרק באת בש וגזם
 שהם מלאכו וסר
 את פיו גל חדל
 וכשגלים הקבה
 הזרים על השבת
 לשבות מאותן לט
 מלאכות ומהא
 ואשרי לו

עכ

בשש עשר מדות אלו סדר בערות רב רצה בקדש ורחץ ושיאמר
 קידוש ואלך כך וטול יריו ובפס ירחץ ויעשה טבול בפס ואחכ
 יחלק את מה מצות לחצאן ומגיד רחצה ושיאמר האגדה ואחר כך
 יטול יריו לסעודה ומוציא מצה ויעשה המוציא וברכת על אכילת
 מצה מרחר בורר ויעשה טבול שני מרחר בתחסות ואחרי הכריכה
 זכר למקדש כהלל וכשלחן עורך ושיאכל סעודה וובצפון בדר
 שיאכל מחצי המצה הצפונה לאשקזמן ואחר כך יברך ברכת המזון
 ויאמר הלל זה מה שאמר הלל נרצה

בערב

פסח בשבאיז מבית הצנסת ירא שלחן עורך
 ועלה קרה וכה שלש מצות ומיני ירקות ל
 ליטוגא ואיפיוא ושני תבשלין בשור ובכרע
 אחד זכר לפסח ואחר זכר לחגיגה ותחסות זכר לטיט ומים ומלח וש
 וטוטפין הבוסות ואחר כך מוציין כוס ראשון ויברך על הדין
 ואם חל פסח להיות בחול לא מברכין זה וברכה

ברוך אתה יי אלהינו מלך
העולם בורא פרי חפץ
ברוך אתה יי אלהינו מלך
העולם אשר בחר

בנו מבול עם ורומימו מבול לשון
וקדשנו במצותיו ונתנו לנו יי אלהינו
באהבה מועדים לשמחה חגים
וזמנים לששון את יוסה המצות הזה זמן חרותינו
באהבה מקרא קדש זכר ליציאת

פסח רב אלפס אי
 איניש חלית ליה
 חמרא בלילי כוס
 מקדש אריפס היכי
 עבד מבור ברכת
 ומחודיה על המצ
 עד דגמר כולי קב
 קידושא ומבור לא
 לאכול מצה עאמ
 והדר מטביל ליה
 וסיד מצה ומרחר
 ואכל בלא מרבה ל
 אגדה

אשה אינה צריכה
הסיבה ואם אשה
חשובה היא צריכה
הסיבה ופרק ערובי
בסדרם

ויכלו בגי'סר וזה
וחעולם נברא ב'סר
וב'סר ששת
נברא

אמר יהושע בן לוי
נשים וידיעות בארץ
בוסות שאה'ק' וזה
באותו נס
פרק

מצרים כי בנו בחרת ואיתנו קדשית בכל העמים
ומועד קדשך בשמחה ובששון הנחלתנו ברוך
אתה יי' מקדש ישראל והומנים
אתה יי' אלהינו מלך העולם שהחיינו
וקיימנו והגיענו לזמן הזה

ברוך

ואם אל פסח לחיות בשבת או מתחיל לזאת רבו בה

השמים והארץ וכל צבאם וכל אלהים
ביום השביעי מלאכתו אשר עשה
וישבות ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה
ויברך אלהים את יום השביעי ויקח ש' אותו כי נוסבת
מכל מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות

ויכלו

אתה יי' אלהינו מלך העולם בורא
פרי הגפן

ברוך

אתה יי' אלהינו מלך העולם אשר
בחר בנו עם יור וממנו מכל
לשון וקדשנו במצותיו וחתנו לנו יי' אלהינו

ברוך

בארחבה שבתות למנוחה מועדים לשמחה חגים
וזמנים לששון את יום וזה ברא הוה' את יום הג'
המצות הזה זמן חרותנו באהבה מקרא קדש זכר
ליציאת מצרים כי בנו בחרת ואיתנו קדשית מכל
העמים שפת ומועד קדשך באהבה וברצון בשמחה
ובששון הנחלתנו ברוך אתה יי' מקדש השבת
ישראל והומנים

ברוך

אתה יי' אלהינו מלך העולם שהחיינו
וקיימנו והגיענו לזמן הזה

ואם אל פסח כמדתאי שבת או מתחיל כאר' יקנה
יי' קדש ער הברכה זמן

ויכלו השמים וכל ה' תיבות וכל אותיות
בגזר ה' ומשי תורה ובגזר אב' ללמוד
שכל השומר שבת כאלו קיים
ה' ומשי תורה וכל אותיות

צורת בעל הבית
מקדש על היין

בשמתחיל לקדש
וגם כל כוס של בר
ברכה צריך לאחז
בימינו ואל תהא
שמאל מסייע
בפג שאכל עשרה
דברים סאמרו בבוס
של ברכה ואחר מהך
שיאחז ביד הימני
ואסמכתא לרם אל
תיראין כי יתארם
סת ימין

וטל ירח למדר
טיבול ראשון וכל
דבר שטיבול במא
במשקה צד בטילה
ומבדל על בטילת
ידים ולא יטול קו
קורם קירוש כי
לקדש אינו
צריך בטילה

אתה יי אלהינו מלך העולם בורא
פרי הגפן

אתה יי אלהינו מלך העולם אשר
בחר בנו מכל עם ורזמנו מכל

לשון וקדשנו במצותיו ורתתנו לנו יי אלהינו
באהבה מוערים לשמחה חגיגות זמנים לששון
את יום חג המצות הזה זמן חרותנו מקרא קדש
זכר ליציאת מצרים כי בנו בחרת ואתנו קדשת מכל
העמים ומועדי קדשך בשמחה ובששון הנחלתנו
ברוך אתה יי מקדש ישראל והזמנים

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא מאורי האש
אתה יי אלהינו מלך העולם המברך

בין חורש לחול בין אור לחושך בין
ישראל לעמים ובין יום השביעי מששת ימי
המעשה בין קדשת שבת לקדשת יום טוב הברכה
ואת יום השביעי מששת ימי המעשה קדשת
הברכה וקדשת את עמך ישראל בקדשתך ברוך
אתה יי המברך בין קדש לקדש

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שהחיינו
וקיימנו והגדענו לזמן הזה

ואחר כך נוטל ירח ומבדל

וטותח

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו
במצותיו וצונו על בטילת ידים

ומבדל ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי
הארמה

ואכל ויתן לכולם ויסח מצה שבייה וביצקנה לשנים ויסח
חציה תחת המפה לאפיסו מן חציה בין שתי השלימות
ואחר כך יסר הבירה ודבשר מן הקורה ואמר בורא בקדל רם

לְחַמַּת עֵינַי יֵא
אֱלֹהֵי אֲבֹתַי
נֶאֱרָעָה וּמִצְרַיִם
בְּלִבְּפִי יִתְיַסֵּר
וּבְלִי יִצְרִיךָ יְיָ
וּבְסֶחַר שְׁתַּחֲוֶה
לְשֶׁחֶרֶב הַמָּוֶלֶת

דִּישָׁרָא הַשְׁתָּא עֲבָדֵי לִשְׁנָה

הַבָּאָה בְּנֵי הַזֶּרֶק

דמשרת מודה
כוס שיבי של י
יין לבד לאדוק
יש מאין

ואמר מה נשתנה
בניגון יפה ובנעים
לשבת ולזמ לבד
השמים אבל כשהל
בשבת אים כמהיר
למחר ולאכול אז
אפיקומין קורם חג
חצות רשוהין בזה
הלילה יותר בכמה
דברים ורוקח

הלילה הזה שתי פז
פעמים אחת בלמך
ואח בירוסת ולבר
במנעו שלא לאכול
שום טיבול באחר
לילה כגון שולש
או לשביל אפי מצה
ביין כמור שרגילין
לעשות בשאר ימי
טובים כיו

נִשְׁתַּנָּה הָיָה
הַלֵּילָה הַזֶּה
מִבֵּל הַלֵּילָה

שֶׁבֶל הַלֵּילָה אֲנִי אוֹבֵלִיךְ
חֲמִיץ וּמִצָּה הַלֵּילָה הַזֶּה
בְּלוּ מִצָּה שֶׁבֶל הַלֵּילָה
אֲנִי אוֹבֵלִיךְ שָׂאֵר יִרְקוֹת הָיָה
הַלֵּילָה הַזֶּה מִדְּרוֹר שֶׁבֶל
הַלֵּילָה אֲנִי מִטְבִּילִיךְ
אֲפִילוּ פֶּעַם אַחַת הַלֵּילָה
הַזֶּה שָׂרֵי פֶּעַמִּים שֶׁבֶל

ומה הטעם מין דארבע בוסות ו בנגר
ארבע גאלות שנאמר לישרא בפרש
ואיא והדצאתי והצלתי והאלתי ה
ולקחתי ו אלו ארבע גאלות
נגר ארבע בוסות
רוקח

צריך לבד ארבע בוסות משום ארבע
צדיקים להורות וכדם היו בירצאי מ
מצדים ויצא מבית היסודים והיו ים
תלים מחמת מילה כנאם מתבוססת
ברמיר והולכ מדברות
והולכי ימים

דווקא ליטב בהסוכ
דבשאר ימות השנה
אבל אז שתהא פילוי
מקדמו אבל כלילה
הזה איך אפילו קני
שביטרא לא יאכל
עד שיטב ודקח

דש בטיט

והדוסת כל ארמי
הם ידקת דרכה ש
שפותתין וחרוקת
וקורין אותו הדוסת
והדוסת שלנו צריך
לעשות קב וסימן
ובר לטיט ולקח
תפודים שנאמ תחת
והתפוח עוררתיד
לקחתי קורה בת וך

והדוסת בענין תבלין ובר לתבן שבחומר
ולקחתי אגודים שנאמר אל
גינת אגוז ידרתי
ידרתי וזה יא
שרא

הַלִּילֹת אֲנִי אוֹבֵלִיךְ בֵּיךְ
יֹשְׁבִיךְ וּבֵיךְ מִסְבִּיךְ הַלִּילֹת
הַזֶּה בָּלְנוּ מִסְבִּיךְ

עֲבָרִים חֵינִי
לְפָרַע

בְּמִצְרַיִם וַיִּדְעֵנִי אֱלֹהֵינוּ

מִשָּׁם בֵּינִי חֲזָקָה וּבִזְרוּעַ

נִטְוִיהוּ אֱלֹהֵינוּ לֹא הִוָּצִי אֶהְקֵב

אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם הָרִי

אֲנִי בְנֵינוּ וּבְנֵי בְנֵינוּ מִשְׁעַב

דִּים חֵינִי לְפָרַע בְּמִצְרַיִם

וְאֶפִּילוּ בָּלְנוּ חֲבָמִים בָּלְנוּ

נְבוֹנִים בָּלְנוּ זִקְנִים בָּלְנוּ

ובשהוא יטב לא יטה על גבו ולא
על פניו ולא על ימינו אלא על ש
שמאלו ודשו פי הטעם שלא
יקדים קנה לוושט לפי זה
איך חלוק בין אישה
לאר

יודעים

יִדְעִים אֶת הַתּוֹרָה מִנְעוּרָה
עַל־יָדוֹ לִסְפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרָיִם
שֶׁבַל הַמִּסְפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרָיִם
מִצְרִיִּים הָרִיזָה מִשְׁבַּח

מִשְׁשֶׁה בְּרֵבִי
אֵלֶיךָ
וְיִהְיֶה עוֹד אֵלֶיךָ בֶּן עֶדְרִי
וְרַעְקִיבָה וְרַעְקִיבָה שְׁהִי
מִסְבִּיךְ בְּבִנְיָן בְּרִקְוֹהִי מִסְפֵּר
רִים בִּיצִיאַת מִצְרִיִּים בְּלִי
אוֹתוֹ הַלֵּילָה עַד שֶׁבֶא
תִּלְמִידֵיהֶם וְאִמְרוּ לָהֶם
רְבוֹתֵינוּ הִגִּיעַ זְמַן קִרְיַאת

לכך נזהגין לעשות
ג' מצות של מצוה
לפי שהפסח ראשון
הבכורות הקריבו ו
והאזהרה תילת עש
עבודתם שנתחנכו
לעבודת המקום כ
במקום כהנים ואל
היו רדמיה לכהנים
שאין נבסוק לעבוד
אלא כג מיני חלות
ו חלה וקיק רבניה
ולרבר זה אבי עז
עושי ג' מצות
דוק

מיפ' ימיה פורסים מצוה אפיקומין סמוך
לפתיחת האגדה אמאי איז בוצעין אותו א
איר הקידוש או לבסוף הסדר אלא
למע' יסמור על מה שאמר כהא
דמא קמא פי שרדכו עני
בכרסה

שִׁמְעֵן שֶׁל שְׁחֻרִית

ר' אֶעֱזֹר בֶּן
עֲזַרְיָה הַרִּי

אמר

אֲנִי בֶּן שִׁבְעִים שָׁנָה וְלֹא ז

זְכוּתִי שֶׁתֵּאמַר יְצִיאת

מִצְרַיִם בַּלַּיְלָה עַד שֶׁרָשָׁה

בֶּן זֶמַּא שֶׁנֶּלְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת

יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם

בְּלַיְמֵי חַיִּיד יְמֵי חַיִּיד הַיּוֹמִי

וּבְלַיְמֵי חַיִּיד הַלַּיְלָה וְהַ

וְהַבְּמִיּוֹת אֲוִמִּרִים יְמֵי חַיִּיד

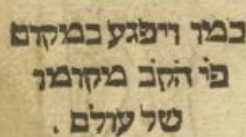
הָעוֹלָם הַזֶּה בְּלַיְמֵי חַיִּיד

לְהַבִּיא לַיְמֹת רַחֲמֵי שִׁיחַ

שִׁבְעִים שָׁנָה כִּי פִי
בְיוֹם שְׁנַתְמִנָּה נִשְׁרִי
תַּחַת רֶבֶן גְּמֻלָּא וְ
וְהָיָה בְּחֹר וְלֹא רָצָה
לִקְבֹּל עָלָיו נְשִׁיאוֹת
לְכִּי שְׁלֹא הָיָה כְּאֶבֶן
וְאִם שְׁבִים וְנַעֲשֶׂה לוֹ
גִּס וְהָיָה לוֹ תַּמְנִי
כִּי יִדְרִי וְהָיָה שֶׁ
שׁוֹרֹת שֶׁל שְׁקֻרוֹת
לְבָנוֹת כְּמֹד לֹקֵן
וְהָיָה רָקֵא כְּבֶן
שִׁבְעִים שָׁנָה וְלֹא שֶׁ
שִׁבְעִים מִמֶּשֶׁ
עַב

זְכוּתִי שֶׁתֵּאֵם יְצִיאת
מִצְרַיִם לֹא נִצְחָתִי
הַחֲבִיּוֹת וְהַסְּחָרִים
עָלִי וְלֹא יִבְלִיתִי לֹא
לְנִצְחִים בְּרֶבֶן לְפִי נֶ
שֶׁהָיָה יָחִיד וְאֵין
דְּבָרִי שֶׁל אֶחָד כְּמֹד
בְּמִקְוֵה שֶׁנֶּלְמַעַן שְׁבִא
בֶּן זֶמַּא וְדָרַשׁ פֶּסוּ
וְהָיָה בְּלַיְמֵי חַיִּיד וְזֶ
זְכוּתִי לְשׁוֹן נִצְחָתִי

כְּמֹד זְכוּתִי לְרֶבֶן וְחֵבֶם מֵאֵן דְּזָכִי לְמַלְכָּא
לְשׁוֹן נִצְחָתִי לְמַלְכוּת עַב

ברוך
המיקום ב
ברוך הוא
ברוך שנתן תורה לעמו
ישראל
ברוך הוא בנצר
ארבעה בנים רבדה תורה
אחר חכם ואחר רשע ו
ואחר רם ואחר שאינו
יודע לשאל

ואכמה תורה
בעליה

וְהָיָה
מִן הַיּוֹם
אֲמַר מִן
הַיּוֹם וְהַיּוֹמִים וְהַיּוֹמִים
אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת יְהוֹנָתָן
וְאֶת אֶתְנָח אֲמִיר לֹא בְּחִלָּת

לכר בקרא השם מקום שהשם של י' אותיות במצוין חפץ
בשתחשוב י' פעמים י' הרי ק' ה' פעמים ה' הרי כ' ה' פעם
י' הרי ל' ה' פעמים ה' הרי כ' ה' עולה הכל חפץ וכן מקום
במצוין חפץ וכן שמר מעולם מעולם עולה
למצוין חפץ ודינא דאמרינן הקבה מקומן של
עולם ואין העולם מקומן ודח

הַבֶּסֶח אֵיךְ מִבֶּטְרִיךְ אַחֵר

הַבֶּסֶח אֶפִּיקוֹמִיד

אֵיךְ לְרַשֵּׁעַ אֵיךְ
לְשֹׁכֵנו

רָשָׁע מִהוֹאֲמוֹם

מִהוֹעֲבוּרָה

הַזֹּאת לֶבֶם לֶבֶם וְלֹא לוֹ

וּלְפִי שִׁדְוִיָּה אֶת עֵצְמוֹ

מִן הַבֶּלֶל בְּבֶר בַּעֲקָר וְאֶת

אֶתְהַקְהֶה אֶת שְׁנֵי וְאֶמּוֹר

לוֹ בַּעֲבוּר זֶה עֲשֵׂה יָיִל לִי

בַּצֵּאתִי מִמִּצְרַיִם לִי וְלֹא לוֹ

אֵלֹהֵי הַיָּד שֵׁם לֹא הָיָה נִצָּל

מִהוֹאֲמוֹר

מִהוֹאֲמֶרֶת

הַמִּים תְּדִיהֶם יֵי
מִיָּד

שְׁמַעְתִּי דְסֶדֶר שֶׁל בֶּסֶח כְּנֶגֶד הַסְּעוּרָה שֶׁאֵינוֹ מִצְטָרֵם לֵאבֹל לְעֵתִיד שֶׁבִּתְּעוּרֹד שְׁלֹחַן נֶגֶד צוּרֵרִי וְזֶה אַחֵר מִן הַבְּסוֹת שֶׁנֶּגְמָז לָנוּ בְּלִיל בֶּסֶח וְלְעֵתִיד אֲנִי לֵיִם שֶׁבִּגְדֵי דְבוּרִים שׁוֹדֵד דְבוּרִי וְכֵן יוֹכֵנִי וְהַלּוּיָתָן וּמִשּׁוֹ הַבִּי לְדֹקְחִים הַזֹּרֵעַ מִן הַבְּהֵמָה כְּנֶגֶד שׁוֹדֵד הַבֶּרֶךְ וְכִינָה כְּנֶגֶד בֶּרֶךְ יוֹכֵנִי שְׁדוּאָ עוֹהֵה וְהַאֲפִיקוֹמִיד שֶׁאֵיכֵלִי כְּסוּף נֶגֶד הַלּוּיָתָן כִּי הַמִּצְוֹת עֲשׂוּיֹת עֲגֻלּוֹת כִּי מִן קִשְׁקִשֵׁת יוֹכֵתִי אֵיךְ בְּאֵחֶר יִגְשׁוּ וְרוּחַ לֹא יִבֹּא בִּיגִידָם

אֵלֶּיךָ

אליו בחוזק יד הוציאנו יא

מיצרים מבית

עבדים

למקדילסרו בניכם

יודע
לשאל

רשאינו

את פתח לו שנאמר והגדת
לבנך ביום ההוא לאמור
בעבור זה עשה יא לי בצ

בצאתי מיצרים

חידוש לבנה

מראש
חדש ת

יברך

תלמוד לומר ביום ההוא

אומר מצה צידק הסיבה מהור אין צידק הסיבה (פירש קרבי בסודם) פירש רשכס
מצה צדיקה הסיבה כשאנחנו מצה של מצוה לילה הראשון כבני חורן שהיא זכר
לגאלה (מהור אין צידק הסיבה) שהוא זכר לעבודת דהוא שעות משתעי בלילות
וגאלה שאומרין הגדה עב

הַהוּא אִי בַיּוֹם הַהוּא וְכֹל
מִבְּעוֹד יוֹם תִּלְמוֹד לֹמֵד
בְּעֵבֶר זֶה בְּעֵבֶר זֶה
לֹא אִמְרָתִי אֵלָּא בַשָּׁעָה
שִׁישׁ מִצָּה וּמִדֹּר מִנְחִים
לְפָנָיו

מִתְחַלֵּל

עוֹבְרֵי עֲבוּרֵי הַיּוֹם
אֲבוֹרֵתֵינוּ וְעַבְשֵׁי קֶרֶבָנוּ

הַמִּקּוֹם

בְּקֶרֶב פֶּסַח לֹא יֵאָבֵל סְמוּד לְמִנְחָה מִטְ שְׁעוֹת וְלִמְעֻלָּה
כְּדֵי שִׁיאָבֵל כְּלִיל מִצָּה לְתִיאָבֹן וְאֵבֶל שְׁוֹתָהּ חֵן וְאוֹכֵל
מִיָּדֵי תְרָגִימַי וְיִרְקוֹת הַמִּגְרָרִין לְבֹר שֶׁל אֶרֶץ וִיץ יִשְׁתָּה
אֶרֶץ לְפִי רְצוֹנוֹ הֵן מַעֲטָה הֵן רַב־דֶּרֶב הִיא שְׁוֹתָהּ חִמּוּדָא כִּלְיָה מִקְלִיא
דְּפֶסַח וְכוּ' יְיָ שְׁלָמֵי הָאוֹכֵל מִצָּה בְּקֶרֶב פֶּסַח כְּבֹא
עַל אֲרוֹכְתוֹ בְּבֵית הַמִּידָן עַל־הַג

מתחלה כו' חו' ש
שאבתינו עובדי עז
אלא הפירש מאמר
שאבתינו הכרד
כוראם ועברו כר
כיראה וכלב שלם
זה היה זה בעיני
ארמאות העולם שלם
שהם עובדי לאלה
לשור ולחמור
עכו

לעבֹד־תָּו שֶׁאֵמֹר וַיֹּאמֶר
 יְהוֹשֻׁעַ אֶל כָּל הָעָם בָּרָא
 אֱמֹר יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בִּעְבֹר
 הַנָּהָר יֵשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם
 מֵעוֹלָם תִּרְחֹאֲבִי אֲבוֹתֶם
 וְאֲבֵי נַחֲוֹר וַיַּעֲבְדוּ אֱלֹהִים
 אֲחֵרִים

וְאֵלֶּה
 אֲבוֹתֵיכֶם
 אֲתָאֲבֹרְתֶם מֵעַבְדֵי הַנָּהָר
 וְאֹלֶךְ אוֹתוֹ בְּבִלְאֶרֶץ
 בְּנֶעַז וְאֶרְבֶּה אֶת זֶרְעוֹ
 וְאֶתֵּן לוֹ אֶת יִצְחָק וְאֶתֵּן

לִיצַחֲקָאֵת יַעֲקֹב וְאֵת עֵשָׂו
וְאֵתֵן לַעֲשׂוֹ אֶת הָר שֶׁעִיר
לְרֶשֶׁת אוֹתוֹ וַיַּעֲקֹב וּבָנָיו
יָרְדוּ מִצְרֵימָה׃

שׁוֹמֵר הַ
הַבְטָחָתוֹ

בְּרִידָה

לְיִשְׂרָאֵל בְּרִידָה הוּא שֶׁהַקֹּדֶשׁ
בְּרִידָה הוּא חֲשֵׁב אֶת הַקִּץ
לַעֲשׂוֹת בְּמִידָה שֶׁאֵמֹר לֹא
לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ בְּבְרִיית
בֵּין הַבְּתָרִים שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאמֶר
לְאַבְרָהָם יִרְעֵה וְתִרְעֵה בִּיגֵר
וְהִיהָ זֶרַעַךְ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם

בְּמִידָה אֶרֶץ כּוֹי בְּמִידָה בַּת בֶּשׂ שֶׁיֵּץ בְּדָם
ד' מֵאוֹת שָׁנָה מִפִּי הַדִּבְרֵי בֵּית אֵיֶקֶזר הַגָּדוֹל
וְהָיוּ מִדָּה בְּגֵד מִדָּה וְעוֹד בְּמִידָה אֶרֶץ כּוֹי
אֶרֶץ שָׁנָה ד' תִּיבּוֹת בְּגֵד ד' מֵאוֹת שָׁנָה הִיא
מִשׁוֹעֲבָרִים לְמִצְרַיִם׃ ע"פ

וְעַבְדֵּיכֶם וְעַמְּכֶם אֹתָם אַרְבַּע

מֵאוֹת שָׁנָה

רָגַם אֶת־הָגוֹי אֲשֶׁר
יַעֲבֹדוּךָ אֲנֹכִי

וְאַחֲרֵיכֶן יֵצְאוּ בִרְכָּשׁ

בִּידֵי הַתּוֹרָה וְהָאֵל בְּגֵי כֹב
אוֹתֵיכֶם בְּאֵלֶּפָא בֵּיתָא

גְּדוֹל

וְהָיָה שְׁעִמְדָּה
לְאֲבוֹתֵינוּ

וְלֹנִי שֶׁלֹּא אַחֲרֵי בִלְבָר עֵם
עוֹמֵד עֲלֵינוּ לְבַלְתִּינוּ אֱלֹא
שֶׁבֶבֶל דָּר וְדָר עוֹמְדִים
עֲלֵינוּ לְבַלּוֹתֵינוּ וְהַקּוֹדֵשׁ
בְּרוּךְ הוּא מֵצִילֵנוּ מִיָּדָם

וידר מצרים אנוס
עפ' הדבור רב
לשון המקרא הוא
דכתיב והדבור אין
בהם וגו'

וראוי היה יעקב כש
בשלשלא של ברזל
למשוך למצרים
כאד' הדולך בשכית
ודמו ואלה שמות
בני ישראל הבאים
רת שביה ואלא הגו'
עליו ומשכו לשם
ע' יוסה' שג' בחבלי
ארם משכד' בעז
בעבותות אהבה פי
יוסה שה' ארם הוי
במ' חבלי עבותות
של חבלי ליעקב
ונמשך לשם ע' א
אבה שאת א' א
יוסה שהיה במ' א
ונמשך אחריו בא
באהבה וברחמים
וזה בן פרת יוסה
חסדו כלומר יוסה
היה בעגל ויעקב הו'
כפרה וזהו בן פרת
יוסה משום כפרה
סוררה שלא רצה ל
ליכנס לדיר מה ע
עשה בעלה לוקח
העגל ומבניס אותו
לדיר ופי' שמרמז
את העגל צמשה
אלוהי לדירי וזה הו'
כונת השבטים ש
שרצו את יוסה למ
דמסור לישמעאל
להוריד מצרים כ

כדי שיקבל עליו הגלות של מצרי ויפטר
הם מן הגלות שנגזר עליהם בין הבתרים
וסברו כשאחר מהם מקבל עליהם
הגלות אז האחרים פטורים מ
ממנו כדוד שהלך עש
אל אד' מפני יעקב
אחר כ'

וּלְמִדָּה מִזֶּה בִקְשׁ

לִבְךָ הָאֲרָמִי

לַעֲשׂוֹת לִיעֲקֹב

אֲבִינִי שִׁפְרָעָה לֹא גָזַר אֱלֹהִים

עַל הַזֹּכְרִים וּלְבֶן בִקְשׁ לֹא

לַעֲקֹר אֶת הַבֵּל שֵׁן אֲרָמִי

אוֹבֵד אֲבִי וַיֵּרֶד מִצְרִימָה

וַיִּגַּר שָׁם בְּמִדְבַּר מִעֵט וַיִּדְהִי

שֵׁם לְגֹי גָדוֹל עֲצוֹם וָרֹב

וַיֵּרֶד מִצְרִימָה אֲנוֹס עַל

בִּי הַדְּבֹר וַיִּגַּר שָׁם מִ

מִלְמִיד שֶׁלֹּא יֵרֶד לְחֻשְׁתִּיקָע

אֱלֹהִים לְגֹרֶשׁ שֵׁם שֵׁן וַיֵּאמְרוּ

הָבִי פִיר לְבֶן בִקְשׁ
מִיעֲקֹב לִישְׁבַּע בֵּן
בְּאֵהוּד כְּרִי לְכַפֹּר
בְּהִקְבָה עֵבֶל

אֲנוֹס עַל פִּי הַדְּבֹר
וּבְלֹמַד לֹא מִרְצוֹנוֹ
וַיִּדְרִיעֲקֹב לְמִצְרַיִם
אֱלֹהִים אֲנוֹס הָיָה כִּי
בְּמִדְבַּר יִסְתַּח וְכֹל
זֶה הָיָה עַל פִּי הַדְּבֹר
לְקַיֵּם מַה שֶּׁמֶד הָקָם
עַל אֲבֹרָהּ כִּי גָר
וַיִּהְיֶה זֶדֶק וְכֵן רָאִי
וַיִּהְיֶה יַעֲקֹב אֲבִינוֹ לֹא
לִידֹד בְּשִׁלְשֻׁלֹת
שֶׁל בְּרוֹל כְּאֵרֶם שֵׁן

שֶׁהָיָה בְּשִׁבְיָ אֱלֹהִים שֶׁהָיָה עֲלֵיו וּמִשִּׁי
לְשֵׁם עַל יַד יוֹסֵף וְהָיָה בְּחֵבֶל אֶרֶם מִשִּׁי
מִשְׁבָּתָם בְּעִבְרוֹתָם
אֶהְיֶה

אֶל פֶּרֶעָה לָגוֹר בְּאֶרֶץ ב
 בְּאֶנִי בִי אֵין מִרְעָה לִצְאֹן
 אֲשֶׁר לַעֲבָדֶיהָ בִּי בְּבֶרֶה
 הִרְעַב בְּאֶרֶץ בְּנֶעַן וְעֵתָהּ
 יִשְׁבִּי נֶאֱעָבְדָה בְּאֶרֶץ גִּישָׁן
 בְּמִרְתִּי מַעֲט בְּמֵה
 שֶׁן בִּשְׁבַע יָם גִּבְשֵׁי יִרְדֵּה אֲבֹתֶיהָ מִצְרֵי
 מִירָה וְעֵתָהּ שִׁמְרָה יֵאָדָה
 בְּבֹכָבִיחַ שְׁמִים לָרֹב וְיִרְדֵּה
 שֵׁם לָגִי גִדּוֹל מִלְמֹד שִׁרְיָהּ
 יִשְׁרָאֵל מִצִּינִיךְ שֵׁם גִּדּוֹל וְעֵצָהּ
 שֶׁן וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּרֹדוֹ וְיִשְׁרָאֵל

הודיע והבנה אסור
 לטלטל ולאכול עד
 מוצאי יום טוב שני
 הראל והקצ למצו
 אסור כמו ביי טובה
 שאסור ליהנות מהן
 עד מוצאי יום אחרון
 של תש והאחרון עד
 יום שמיני של תש
 ומצוה קצת ידקות
 או מצוה או חתיכה
 מצוה בספל ואגב זה
 מותר לטלטל כמו
 שמטלטל קיטמא
 אגב קיטמא אעפ
 שיש עליה שברי
 עצים שמוקצים הם

עב

מצוה צינץ מתוקבץ
 לפרות ולרבות מה
 מלשון מצוה צינץ
 במצות

וירבו ויעצמו במאד מאד
ותמלא הארץ אותם

כד ויעצמו וירבו
ויעצמו במאד מאד
בגיל ובה יולדת ש
ששה נכרס אחד ז
לכך מונה באין ד
דברים הללו

רַב בַּמִּיּה שֶׁנֶּאֱמַר רַבָּה
בַּצִּמּוֹת הַשָּׂדֶה נִתְחַיֵּד
וְהַרְבֵּי וְהַגָּד לִי וְהַבֵּאִי בַּעֲדֵי
עֲדִים שָׂדִים נִבְנוּ וְשַׁעֲרֵי
צִמּוֹת וְאֵת עֲרוֹם וְעֶרְיָה

ערום ועריה ו ערום
בכגרים ו עריה
במצות

וירעו אותנו המיצרים
ויענונו ויתנו עלינו עבודה
קשה וירעו אותנו

המיצרים במיה שנאמ' הבה
נתחבמה לו פן ירבה והיה
בי תקראנה מלחמה ונוסה

מצאתי כתוב כל דעיד ייתי ופסח פירוש
אלו הגרים שמלו וטבלו צריכים לעשות ז
קרבן פסח כמו ישראלים גמורים
שב ושי יגוד אתכם גר אשר ז
בתוכם לרוח התיבם
ועשו פסח
ל' וכו'

אִם הוּא עַל שׁוֹנֵאֵינוּ וְנִלְחָם
בְּנוּ וְעָלָה מִן הָאָרֶץ |

זה פיתום

זה רקמס

וְעָנֵנוּ בַּמִּזְבֵּחַ שָׁנָה לְמִיעֵז
עֲנֹתָיו בַּסַּבְלוֹתָם וַיִּבְדֹּז
עָרֵי מִסְכְּנוֹת לַפֶּרֶעָה אֶת
בֵּיתוֹם וְאֶת רַעְמִיס |

וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבוּרָה קָשָׁה
בַּמִּזְבֵּחַ שָׁנָה וַיַּעֲבִידוּ מִצָּרִים
אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּבֶּרֶד |

וְנִצְעַק אֱלֹהֵינוּ
אֱלֹהֵינוּ בַּמִּזְבֵּחַ שָׁנָה וַיִּדְּדוּ
בַּיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם מִן

אֲבֹתֵינוּ בַּמִּזְבֵּחַ שָׁנָה וַיִּדְּדוּ
בַּיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם מִן

וַיִּמֹת מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיֹּאמְרוּ

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבָדָה וַיִּזְעֻקוּ

וַתַּעַל שׁוֹעֲתָם אֶל הָאֱלֹהִים

מִן הָעֲבָדָה וַיִּזְעֻקוּ אֶל יְיָ

אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת

קוֹלֵינוּ וַיֵּרָא אֶת עַנְיֵנוּ וְאֶת

עֲמֻלֵנוּ וְאֶת לַחֲצֵינוּ

וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת קוֹלֵנוּ

בְּמִדֵּה שְׁנֵי וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת

נַאֲקָתָם וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־

בְּרִיתוֹ אֶת־אֲבֹרָהֶם אֶת־

יִצְחָק וְאֶת יַעֲקֹב וַיֵּרָא

והעל שועת שמכין
האדם שם שישמע
שדעתם אל האדם
מן העבוד התולתן
אדמה שדוד הומים

בקולן
רוקח

וז פרישות רדד
ארץ כושכדשו
מן תשמישם
כשגזרו כל הבן
הילוד ולשו
קבר נפל בתא
סתמי לרכתי
ואם תקנה את ב
בנותי ואמר
דבתשמיש
אירי

אלו הכנים שח
סחטלכו לואר
ובנים קדינן קמ
קמלינו לפי ש
שבאים מכור
ופאנו של ארם
כרתיכ כתי ו
ראשית אנני

את ענינו זו פרישות הרך
ארץ במה שנא וירא אלהים
את בני ישראל וידע אלהים
עמלינו אלו
הבנים במה
שנא וידעו פרעה לכל עמו
לאמר כל הבן הילוד
היארה תשלכתי וכל הבת
תחיד
ואת לחצני זה
הרחק במה שנא וגם ראיתי
את הלחץ אשר מצרים
לוחצים אותם וידעני יא
מצרים ביד חזקה ובזרוע

בְּטוֹיָהּ וּבְמִוְרָא גָּרוּל וּבִזְ

וּבִאֲתוֹת וּבְמוֹפְתִים וְ

רְיֹצֵי אֲנִי יְיָ מִמִּצְרִים לֹא

עַל יְדֵי מִלְאָךְ וְלֹא עַל

יְדֵי שָׂרָף וְלֹא עַל יְדֵי שְׁלִיחַ

אֶל־אֲחֻזָּה בְּבִבְדוֹ וּבְעֵצ

מִן־שֵׁנָא מִן־וְעִבְרֵתִי בְּאֶרֶץ

מִצְרַיִם בְּלִילֵהָ הַזֶּה וְהַבֵּיתִי

כֹּל בְּבִיבְרָא בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם

מִנְּאֻרָם וְעַד בְּהִמּוּהָ וּבְכָל־

אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֲעִשֶׂה שִׁפְטִים

אֲנִי יְיָ וְעִבְרֵתִי בְּאֶרֶץ

מִצְרַיִם אֲנִי וְלֹא מִלְאָךְ וְ

וְהַבֵּיתִי

וְהִכִּיתִי כֹל בְּבוֹר אֲנִי וְלֹא
 שָׁרָה וּבְכָל אֲדָרִי מִצָּרִים עָם
 אֶעֱשֶׂה שִׁבְטִים אֲנִי יְיָ אֲנִי
 הוּא וְלֹא הִשְׁלִיחַ אֲנִי יְיָ נ
 אֲנִי הוּא וְלֹא אֲחֵרִי

בְּרֵךְ חֲזָקָה זוֹ הַחֲבֵר
 בְּמִה שֶׁנֶּאֱמַר הִנֵּה
 יְיָ הוֹיָה בְּמִקְנֵה אֲשֶׁר
 בַּשָּׂדֶה בְּטוֹטִים בְּחֲמוּרִים
 בְּאִמּוּלִים בְּבִקָּר וּבִצְאֵן דָּבָר
 בְּבֵר מִיָּאֵרִי

זו הדיבור פירש
 שירג בו את
 הבורות

ר בְּזִרְעֵי נְטוּיָה זוֹ הַחֲבֵר
 בְּמִה שֶׁנֶּאֱמַר וְחָרְבוּ

שְׁלוֹמָה בִּירוֹנְטוּיָהּ עַל יְהוָה
יְרוּשָׁלַיִם

גלויי שכינה
שיגלה לעין כל
ועובר במצרים
ודכה במדבר
דכתיב במצרים
לעיניך

בְּמוֹרָא גְּרוֹל זוֹ גְּלוֹי
שְׁבִינָה שֶׁנֶּאֱמַר חֲנֻסָּה
אֱלֹהִים לְבֹא לְקַחְתָּ לְךָ גְּלוֹי
מִקֶּרֶב גְּלוֹי בְּמִסְוֵת בְּאִתּוֹת
וּבְמִסְתִּים וּבְמִלְחָמוֹת וּבְיָד
חֲזָקָה וּבְזֶרַע נְטוּיָה וּבְמִרְא
יֵם גְּרוֹלִים כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה
לָבָם יֵאֱמָר אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרַיִם
לְעֵינֶיךָ

בְּאִתּוֹת זֶה מִטָּה בְּמִרְא
שֶׁנֶּאֱמַר וְאֵת זֶה מִטָּה זֶה

י תי בות כסדר כנעני
י מדכת שהיו חקוקי
על המטה וצף ערש
באחב

תקד

תִּקְוָה בִּידֵי אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בּוֹ

אֶת־הָאֲתוֹת

בְּמוֹפְתִים וְזֶה חֶדְשׁ בְּמֹה

שָׁנָאֹמַר וְנִתְּתִי מוֹפְתִים

בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ דָּם וְאֵשׁ

וְתַמְרוֹת עֲשֶׂה

בְּרֵאשִׁית בִּידֵי חֲזָקָה

שְׁתִּים וּבִזְרַע נְטוּיָה

שְׁתִּים וּבַמּוֹרָא גָדוֹל שְׁתִּים

וּבָאֲתוֹת שְׁתִּים וּבְמוֹפְתִים

שְׁתִּים

אֶלֶּךְ

עֲשֶׂה מִבּוֹרָה

שְׁתִּים חֲזָקָה

כל המילה אשר
שמותי במצרים
וגד אשר בגימ
ד' צד ע' דש כ' א' כ'
דוקח

חֲקֹבֶה עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרֵי
וְאֵלֵי הַיָּם צַבֵּר דָּם
בְּיָם עָרֹב רֶבֶר שִׁחִיד
בְּרֵד אַרְבֵּה חוֹשֶׁד מִבּוֹת
בְּבוֹרֹת

ראיתי אשר מעשה
בוהגו לטוב האצבע
הקטון הבקראוורת
בחדר הכוס ומזה
יין תרץ לכלי על המ
הוכרת כל מנה וס
ומכה וכל לעד מן
משו טדמו כל מהל
אשר שמתי במצרי
לא אשים עליך

וגו

יְהוֹדָה הִיָּה נֹתֵן בָּתָם
סַמִּינִים רִצָּר עֲרֵשׁ בִּאֲחָב
יוֹסִי הַגִּלְיָלִי אֹמֵר
מִנִּיךְ אֶתֶּה אֹמֵר
שֶׁלְקוֹ הַמִּצְרִים בְּמִצְרֵים
עֶשֶׂר מִבּוֹת וְעַל הַיָּם לִקּוֹ
חַמִּשִּׁים מִבּוֹת בְּמִצְרֵים
מִהָרָה הוּא אֹמֵר וַיֵּאמְרוּ
הַחֲדָטִי

הוא רמזות שבא
על המצריים כלם דוד
מדה כבוד מדה רם
מפני שלא רביד
בעת ישראל לטדס
במדה צבדדעי מפני

טאם לישראל צאי ודביאו לנו שקצי ודמסי ובשדק דקן בנים מפני שהוצרכו ישראל לבבד בתי בסאות שלח
ערוב מפני שהוצרכו ישראל להבי להן רובים ואיות לקשות להן קציצא דבר מפני שהוצרכו ישראל לרשות
סוסייהן וגמליהן ולבן מת מקנם שהן בשביל שהוצרכו ישראל לשמשם בבית המדקן ברד מפני ששמו
ישראל נוסעין גנות ובדדסים ארבה מפני ששמו את ישראל ודדקי הימים ושעורין ושאר מינין ודסד מפני
שאין משוא פנים לפני הקבה והיו בישראל רשעים ורם מהו באלו שלוש ימים של אפלה דברי שלא ידאו
המצריים וישמחו במפלתן דבר החטיף מכות בטורות מפני ששטת עכדו ובני ישראל שנקא בני כבורי

היד הגדול בגו עב
רמז לשם הוצאם
מין ויסע ליבארט
שבו קדע משה את
דום יעב

הַחֲרַטְמִים אֶל פְּרָעָה אֵם
אֶצְבַּע אֱלֹהִים הוּא וְעַל הַזֶּה
הַיָּם מִהָּ הוּא אֹמֵר וַיֵּרָא
יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה
אֲשֶׁר עָשָׂה יְיָ בַּמִּצְרִים וְהַ
וַיֵּרָא אֶת הָעַם אֶת יְיָ וַיֹּאמְרוּ
בְּנֵי וְבַמֶּשֶׁה עֲבָדוּ

בְּמִדָּה **לְקוֹ בְּאֵם**
בְּאֶצְבָּעֵהָ
עָשָׂה מִכּוֹת אֲמֹר מִעֲתָה
בַּמִּצְרִים לְקוֹ עָשָׂה מִכּוֹת
וְעַל הַיָּם לְקוֹ חֲמִשִּׁים מִכּוֹ
מִכּוֹת

אצבע אלהים הוא אמר רבנו ישמיעא חמש אצבעות של הקדוש ברוך הוא
בולן סוד גאולה באצבע קטנה הראה לנח מה לעשות בתיבה בקמיצה
הבה מצרים ואלהם אצבע שלישית שהוא אמה בה כתב הלוח באצבע
והראה למשה מהצות השקל זה יתנו בזה יתנו במיץ מטבע והראה סג
באגודל ובשאר היד עתיד לזשמיד בני קשו ודרכות ודעו של
שמשא שנאמר חרום על צדדים ובל אויביו יכרתו

ר בִּיאֵעֵד אֹמְמִיד
 שֶׁבֶל מִצְוָה וּמִצְוָה
 שֶׁהָבִיא הַקֹּבֶה עַל הַמִּצְוִים
 בַּמִּצְוִים הָיְתָה שֶׁל אַרְבַּע
 מִצְוֹת שֶׁנֶּאֱמַר יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹץ
 אֲפֹי עֲבֵרָה וְזָעַם וְצָרָה
 מִשְׁלַחַת מִלֶּאֱבִי רָעִים עַם
 עֲבֵרָה אַחַת וְזָעַם שְׁתֵּים
 וְצָרָה שְׁלֹשׁ מִשְׁלַחַת מִלֶּאֱבִי
 רָעִים אַרְבַּע אֲמֹר מֵעַתָּה
 בַּמִּצְוִים לִקְוֹ אַרְבַּעִים וְחָמֵשׁ
 מִצְוֹת וְעַל הַיָּם לִקְוֹ מֵאֵתוֹם
 מִצְוֹת

ר בִּיעֲקִיבָה אֹמֵן מִנִּיד
שֶׁנֶּל מִבֶּה וּמִבֶּה וְ
שֶׁחֲבִיא חֲקֻבָּה עַל חֲמִצִּים
בְּמִצִּים חֵיתָה שֶׁל חֲמִשׁ
מִבֹּת שֶׁנֶּא יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹץ
אֲפֹי עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה מִשֶּׁל
חֵת מִלְּאֲבֵי רַעִים אֲפֹי אֲחֵי
עֲבָרָה שִׁוְתִים וְזַעַם שֶׁל שֶׁ
וְצָרָה אֲרָבַע מִשְׁלַחֲתָם
מִלְּאֲבֵי רַעִים חֲמִשׁ אֲמִוֵּר
מִעֲרֵתָה בְּמִצִּים לִקּוֹ חֵת
חֲמִשִּׁים מִבֹּת וְעַל חֲמִשׁ לִקּוֹ
חֲמִשִּׁים וּמִאֲרֵתִים מִבֹּת

מַעֲלֹת טוֹבוֹת לַמָּקוֹם עֲלֵינוּ

אֱלֹהֵינוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא

עָשָׂה בָהֶם שִׁבְטִים

אֱלֹהֵינוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא עָשָׂה בָהֶם שִׁבְטִים

עָשָׂה בְּאֱהִיָּהֶם

אֱלֹהֵינוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא עָשָׂה בְּאֱהִיָּהֶם

הִרְגָּם בְּבוֹרֵיהֶם

אֱלֹהֵינוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא הִרְגָּם בְּבוֹרֵיהֶם

נָתַן לָנוּ אֶת מִמּוֹנָם

אֱלֹהֵינוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת מִמּוֹנָם

קָרַע לָנוּ אֶת רֵגְלֵיהֶם

אלו קרע לנו את הים ולא

העבירנו בתוֹבוֹ בַּחֶרֶב רַחֲמֵינוּ

אלו העבירנו בתוֹבוֹ בַּחֶרֶב הלא

שָׁקַע צַרֵּינוּ בַּתוֹבוֹ רַחֲמֵינוּ

אלו שָׁקַע צַרֵּינוּ בַּתוֹבוֹ הלא

סַפֵּק צַרֵּינוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבַּעִים

שָׁנָה רַחֲמֵינוּ אלו סַפֵּק צַרֵּינוּ

הלא בַּמִּדְבָּר אַרְבַּעִים שָׁנָה

הלא הֶאֱבִילֵנוּ אֶת הַמָּן רַחֲמֵינוּ

אלו הֶאֱבִילֵנוּ אֶת הַמָּן הלא

רַחֲמֵינוּ נָתַן לָנוּ אֶת הַשַּׁבָּת

אלו נָתַן לָנוּ אֶת הַשַּׁבָּת הלא

רַחֲמֵינוּ קָרַבְנוּ לְפָנֵי הוֹרֵי טִינָה

אלו קרבנו לפני ה' סיני ולא

נתן לנו את התורה רינינו

אלו נתן לנו את התורה ולא

הבניסנו לארץ ישראל רינינו

אלו הבניסנו לארץ ישראל ולא

בנה לנו את בית המקדש רינינו

על אחת במיה ובמה
טובה בבילה ז

ומבולת למקום עלינו שהוצי

אנו ממצרים ועשה בהם שם

שבטים ועשה באהיהם וחרג

בבוריהם ונתן לנו את מיונם

וקרע לנו את הים והעבירנו

ולא נתן לנו את התורה כי מה ריח שקרבנו לה' סיני בלא תורה והפירש יש לומר
שפסק זוהמתן של ישראל והעורים וגם הפסחים וכל בעלי מומין כולם נתקנו עב
כשבא בנש על חנה הטל בה זוהמה וישראל שעמדו לפני ה' סיני פסק זוהמתן וכו'

בְּתוֹבוֹ בַּחֲרֻבָּה וְשִׁקְעָה
צָרֵינוּ בְּתוֹבוֹ וְסִפְקֵנוּ צָרֵינוּ
בְּמִדְּבַר אֶרֶב עֵינֵינוּ שָׁמָּה
וְהָאֲבִיָּלָנוּ אֶת הַמִּץ וְנִתֵּן
לָנוּ אֶת הַשְּׂבִיבָה וְקָרְבָנוּ לַפִּי
חֵר סִינִי וְנִתֵּן לָנוּ אֶת הַחֲתוּרָה
וְהַבְּנִיָּסָנוּ לָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל
וּבְנָה לָנוּ אֶת בֵּית הַבְּחִירָה
לְכַפֵּר עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ

רַבִּי גְּמִלְיָאֵל הַיְיָ
אָמַר כָּל שֶׁלֹּא
אָמַר שֶׁלֹּא הִרְבִּים אֱלֹהֵי
בִּבְסֵחַ לֹא יִצְא יָדֵי חוּבְרָתוֹ

אלוהיך פסח מצה ומרור

למיה לוקחין זרוע
זכר לפסח ולא בש
בשר אחר פדש
בדורש שר ללאינו

סח שריו אבותינו
אובלים בזמן שבית

ב

חמקדש קם על שום מזה
על שום שבסח הקבה על

בתי אבותינו במצרים שנ

ואמרתם זבח פסח הוא

ליא אשר פסח על בתי בני

ישראל במצרים כנגפו את

מצרים ואת בתינו העל

ויקודר העם וישתחוו

זו שאנו א

אובלים

מצה

בשיאמר מצה זו
צדק לישול ביד
הפדוש כי הוא לרם
שבי שמכרנו קלוח
על אבילות
מצהו

בערבי פסח לזון רשנים
צרי להגביה המצח ולדא
למצבים מדי לסבב קדוח
המצח

על

עַל שׁוּם מִידָּה עַל שׁוּם שִׁלָּא
 חֲסִפִּיק בְּצִקָּת שֶׁל אֲבֹתֵינוּ
 לַחֲמִיץ עַד שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם
 מִלֶּךְ מִלְכֵי הַמִּלְכִּים הַקֹּבֶה
 וְהָאֵלִם שֶׁנִּרְאָה אֶת הַבֶּצֶק
 אֲשֶׁר הוּצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֲלֵיהֶם
 מִצֹּת בִּי לֹא חָמֵץ בִּי גֹרֶשׁוּ
 מִמִּצְרַיִם וְלֹא יִכְלוּ לַהֲרֹמֶה
 הֵמָּה וְגַם צִדָּה לֹא עָשׂוּ לָהֶם

יש מנהג בעולם
 שחז"ש מודיע על
 דאשה פטום שנא
 אשה רעה מר מסות

זֶה שִׁאֲנוּ
 אֲבֹתֵינוּ
 מִדָּרָדָר
 עַל שׁוּם מִידָּה עַל שׁוּם שִׁמְרָד
 הַמִּצְרַיִם אֶת חֵי אֲבֹתֵינוּ

בַּמִּצְרִים שְׁנֵאֲמֹר מִדְּרוֹאֵת
 חַיִּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר
 וּבִלְבָּנִים וּבְכָל עֲבֹדָה בָּשָׂר
 אֶת כָּל עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ
 בָּהֶם בַּבֵּרֶךְ

כָּל דֶּרֶךְ וְדֶרֶךְ חַיִּיב אֲדָם
 לִרְאוֹת אֶת עֵצְמוֹ
 בְּאֵלֵי הָהָרָה יֵצֵא מִמִּצְרַיִם
 שְׁנוֹהֶה אֶת לִבָּנוֹ בְּיוֹם הָהָרָה
 לְאִמּוֹר בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יְיָ
 לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם
 אֶת אֲבֹתַי וְאֶת
 הַקֶּבֶר בְּלִבִּי

בהמך הסד דין כלומד בדמא אברים היו משעבדים בהם על כן חבי
 אנו לומד שמרדו דין אבותנו בעבדה קשה בכל רמא אברים ודמא
 הקדוש ברוד דמא ממצרים ביד הקדש להגיד גדולת הקבהו במשלתו

אלה

אֶל־אֵת־אֲוֹתֵינוּ גַּם־עַמּוּהֵם
 שֶׁנֶּאֱמַר וְאֲוֹתֵינוּ הִרְצִי־מִשָּׁם
 לְמַעַן הִבִּי־אֲוֹתֵנוּ לְתֶת־
 לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
 לְאֲבוֹתֵינוּ

תופס הברס בידו ז
 ואינו מניחין על ז
 השלחן עד אשר ש
 שביד בפתו

ומאביהין את הברס בידו ומתחיל בקול רם

בר מיני שבח בנר ז
 ט תיבות בקהל עד
 כבורו עב
 דקחו

אֲנֵחֵנוּ חַיִּיבִים לְהוֹדוֹת ז
 לְהַלֵּל לְשַׁבַּח לְפָאֵר לְדוֹמֵם
 לְהַדָּד לְבָרֵךְ לְעֲלֹה וּלְקַלֵּס
 לְמִי שֶׁעָשָׂה נִסִּים לְאֲבוֹתֵינוּ

וְלִנְיָאֵת בֵּל הַנְּסִים הָאֵלֹ
הוֹצִיאָנוּ מִעֲבֹרֹת לַחֲיִירוֹת
מִנְּגִיד לְשִׁמְחָה וּמֵאֵבֶל לְיוֹם
טוֹב וּמִשִּׁעְבוֹר לְאֵלֶּהָ וְזֶה
וְנֹאמֹר לְפָנָיו הִלְלוּ יְהוָה

הִלְלוּ יְהוָה

הִלְלוּ עַבְדֵי יְהוָה הִלְלוּ אֶת שֵׁם
יְהוָה יְהִי שֵׁם יְהוָה מְעַתָּה
וְעַד עוֹלָם מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עֵד
מִבֹּרָא מִהַלֵּל שֵׁם יְהוָה עַל
כָּל אֵיִם יְהוָה עַל חֲשָׁמִים בְּבוֹרֵי

והלל הוא העשרים
נגד יוד מיו. שבח
בתהלים כדאמר
רבי יהושע בן לוי
באשירי בשיר ב
בניצוח בניגון במ
במומור במשכיל
בתפלה בתהלה ב
בהודאה בהללויה
וגדול שבכולן הלל
הללויה שהוא כולל
שם ושבתו

ויתחיל הלל בלא גרפה כי אין זה כי אם סיפור
דברים בעלמא על בן דאזי להחזיק הכוס בידו
קר בורא מריהבן וכן מריהבן מריהבן

ויתורה כלום לא
ידר שבת למטה
מי שפחם

בהלל ישה תיבן
יתירות יוד המ
המגבירי המי
המשכילי מקומי
לדשיבי והפכו
כגר נדן שחיד
באלפא בית בא
כאשרי שרוד המ
המלך קה דילג
שם נוד משום מ
דכתיב נפלה לא
תוכל קום
זק

מושיבי קהל בג
טרה דפקה רחל
חנא בג דכבר
כי עליה נדדש ח
הפסוקי על אש
הבנים כל האולי
הם אש האולת מ
מצרים על אהרן
משח האולת א
אשודש על ידי
אסתר מרדכי
האלת לעת לבא
על איהו משיח

מי ביה אלהינו המגבירי
לשבת המשכילי לראות
בשמים ובארץ מקומי זה
מעבר דל מאשפות ידים
אביון להושיבי עם נדיבים
עם נדיבי עמו מושיבי עם
עקרת הבית אם הבנים
שמה הללו יה

בצאת ישראל
מימצרים
בית יעקב מעם לו עז היתה
יהודה לקדשו

יִשְׂרָאֵל מִמִּשְׁלוֹתֶיךָ יְיָ הַיּוֹם
 רָאֵה וְיָנוּס הַיִּרְדֵּן יָסוּב
 לְאַחֲזֹר הַהָרִים רִקְדוּ
 בְּאֵלִים גִּבְעוֹת בְּבִנְיָאן
 מִהֶלֶךְ הַיּוֹם בִּי תָנוּס הַיִּרְדֵּן
 תָּסוּב לְאַחֲזֹר הַהָרִים
 תִּרְקְדוּ בְּאֵלִים גִּבְעוֹת בְּבִנְיָאן
 צֹאן מִלְּפָנֵי אֲרוֹךְ הַיּוֹלִיָא
 אֲרִיץ מִלְּפָנֵי אֹדָה יַעֲקֹב
 הַהוֹפֵכִי הַצֹּרֵר אֲגַם מַיִם
 חֲלָמִישׁ לַמַּעֲיָנוּ מַיִם

אֶתְהַיָּא

יהודא לקדשו חז
 נחשון בן עמינרב
 שקפץ לתוך הים
 בראשון

היום ראה ויניס
 מיוססה לפי שכתב
 עליו ויניס החוצה
 לפיכך זכה שדום
 בסמפניו

מהלך הים כי תנוס
 משה אמר לים הן
 הזכקע אמר הים
 למשה אני לא
 אעשה אני אעשה
 שלחתי של מקום
 לדרך ובשרא שבא
 הקב היה נס מפני
 אמר משה לו דמה
 נס אתה אמר לו לא
 ממך אני נס אלא
 מלפני ארון תלוי
 ארץ

ההפכי הצוראגם
 מים בשעה שהיה
 משה הסלע הוציא
 ממנו דם שנא הן
 ובה צור ויזכנו מן
 מי מיד ואין ידבה
 אלא דם שנא וטח
 כי תזיב זיב דמה
 אמר משה להקבה
 מפני מה לא הוציא
 הסלע כי אמרם
 אלא שאתה כפוי
 טובה שהבת דסלע
 אשר יצאת ממנו
 שנא ויניקו דבש
 מסלע נתפלל משה
 לפני הקבה ומתל

לו והפך הדם למים שנא ההפכי הצור
 אגם מים ואז הפיכה א' מים לדב שנ
 ויהפכו המים אשר בואר לדם קב

אֶחָדָנוּ מִלֶּךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
אֵלֵנוּ וְהָאֵל אֶת אֲבוֹתֵינוּ
מִמִּצְרַיִם וְהַגִּיעֵנוּ חֵלְקָה
חֵזָה לְאֲכֹל בֵּן מִצֵּה וּמִדֹּר
בֶּן יִשְׂרָאֵל וְהַגִּיעֵנוּ לְמוֹעֲדֵי
וְלִרְגֵלִים אַחֲרֵים הַבָּאִים
לְקַרְאֵתֵנוּ לְשָׁלוֹם שְׂמֵחִים
בְּבִנְיַן עִירָךְ וְשָׁשִׁים בְּעֵבֶר
רֵתְךָ וְנֶאֱכַל שֶׁם מִן הַזִּבְחִים
וּמִן הַבְּסָחִים לְבִשְׁתִּיעַ וְ
רָמִים עַל קִיד מִזְבַּחֲךָ לְרִצּוֹן
וְנִזְרָה לְךָ שִׁיר חֲדָשׁ עַל
הָאֵלֵתֵינוּ וְעַל כְּרִית בְּשִׁינֵנוּ

אך זה ארבע כוסות
בשנים הייבות ארבע
מקמי כוס בראש
אבותינו כוסות
שמדד מלכד קח
שמדד קחד להשק
ד כוסות להשק
אך זה

ד כוס ישת בעצמו
מלא להמא ודא
אד במקמו שבו
אלה הייב תשוב
אשר

ואמרה האשה אמן
ארבע כוסות מקרא
מגילתה תעבה
בשנים הייבות כמו
אנשים

יש בראש שאמר
קלוי על הלל חזק
שהיה כחך מצה
ומהר אחר ואכל
לקיים מה שג קל
מצו ומהר ואכל
וטעמה דירה לה
לדוריע לבד המס
המסובין שאמר
מוסיה על מצו דק
שאכלין הכריכה
משום ספק חלמ
הלכה בבית הלל
ויש סדרים שבת
גם בהם זמר למקד
כהלל וזה שמעת
מוקד אחר חסד הק
ד קופולמן מדרד
וד כהלל לילי בדר

הייבין אנו לזכור הדרבנות המקדש במה שאמר אורבליש מדרד כי באיתו לילה
שהוא פסח גפ ביש באכו וזהו מצה ומדרד ליל שיכאנוח הדרבנות קורא רני בליל
בליל כתיב חסה לפי שיל פסח וליל ט באב לילה אחת היא שאמר הקבה לשרא
אתה חסדא שכל המושלח שלי דא . שאם לאתשמק אלה רני מביא רעה תהי
היבית שלא יאמר מול לשרא באיתו לילה ואין להרע להם ודא להם הק שחב
מאמר יש להרע ולהטוב בעת אחת

ברוך אתה יי אלהי ישראל ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הארץ

טוב וראוי אבל כז
כז מנה מהשלים
וכז מפרוסה ביהר
ואם לא אפשר ליה
אזיאל כזית מן
השלמה שבירך ע
קדוה המוציא
מזלה

ושנתן בדיסבת שמאל ואחריו בדיסבת ימין ויברך
ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו
וצונו על גטילת ידים
הקדש המצה הראשונה שהיא העליונה ויברך עליה
ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם המוציא להם מן
הארץ

ואי אפשר עד שהיה פרוסה בין שתי השלימות ויברך עליה
ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו
וצונו על אכילת מצה
ויאכל מן מצה בידו ויתן לכולם
ואחר כך יקח מרור שהיה מן האגוז ויברך עליו
ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו
וצונו על אכילת מרור
הטבוח בחרוסת ואכל ויתן לכולם לאכול המרור

ויקח פת מרור וישקעו
בדו בחרוסת ולא ישרבו ו
בתוכו שלא יתבטל טעם מ
מרורו ומטעם זה כתב הר
ידנה שצריך לנער החרוסת
מעליו שלא יתבטל טעמו
ויברך על אכילת מרור ויא
יאכלו בלא תסיבה ולא יבט
בכרבת כפה הארמה שבידו על החרוסת בטיבול ראשון
לא ישרא אלוש מרור בחרוסת כז
התם מאי הארס והמנה קלן ופירקתה ועור שביטלו מצרים בחרות וכז
לית ליה חרות מרור מעולשין וכל המוקדם במשנה מוקדם למצה וביד השני
ברך האי חרות מרור מתוק ומשני כל עצמו של חרות מפני שנמשל לו חרות
המצוי לטיבא בלשון לטובא קולשין קורבלא בלעז קריספאל בלשון קרבי והנדר
ולשון ספר שדל שתמכה מרי טיד בלעז מרמיות החיבנה אצותא ודקא מרור
אמר אביד פוליה וכל אשכנז ויבטא דג מיימני

ואלו ידק שידע
בהן ידי רבות הם
חדת תמכא קולש
ורחב מדר ועין
מצה בחזות אחו

השמש לא יאכל
ראש יומין כשהוא
מולד בבית דר. אה
נאלו אוכל בב
מקומות

ומהין שיכר בח
בעצמו כרי שיכר
כר כוסות אמנם
אין לרש אם כיר
אד לאיזה

ואחר כך יקה המצוה השלישית התהנונה יבצענה
לשנים ויתן עליה לאטוגא ויאכל ביהר בלא ברכה
אלא כך אמר בז עשה חלל בזמן שביית המקדש
קים וזה בורד מצה ומדור ביהר ולאכל במה שנ
מצות על מדורים יאכלהו

ואחר כך אוכלין ושותין כל צרכהן ולאחר הסעודה
יקח המצה המונחת תחת המפרה לאפיקומין ויקח
ממנו ויאכל בהסיבת שמיאל ויתן גם כן לבלם וא
ואחר כך ירחצו את ידיהם ואין מברכים
על גטילת ידיהם ומוזג בוס שלישי

לחור של איש
באמצע אכילת
האפיקומין משום
הראש אכל בשתי
המנות שכל מה
שנרג בשם נהג
באפיקומין משום
שזה דומה לזה
וכן כתב ראובן מרדכי קבל
ומצה לתור את כרכת המזן דרבי
איהא במדרש דשון אורח חיים

לברכת המזון ולאחר
בתחת המזון מוזג בוס
רביע לבלם ומתחיל

ואומר

בקהל

רם

הם אמר רב הל
משמיה דגמרא
נכרך איש מזה
ומחר ביהר הדור
ולכל משורסכור
לז מצה בזמן היום
ראויה לא ומרדכי
הרבין דילפא אתר

מרדכי הרבין ומבטל להו מצה ר
ראויה לא פרה קרני פסחים
על מצות מידים יאכלהו מ
מצות חם מידים ומרדכי דהא מר

עב מצה רמז למדת רחמים וזהו למה הדין וזהו וזה צח וארום וכן אמר
רוד המלך עה חמדת לילה מקום דהורות לך על משפט צדק אמר משפט זהו דין
צדק זה מה דחמים וכן מצה ובהמזל דות אל תקרא לי נעמי שהוא מרת
הרחמים הראו לי מרה מרת הרין שהוא מר כי המר שדי לי מאר פלומר מאר זמר
לי ז' במרת הרין ולפטר אמרה שדי המר לי מאור כי בשם שדי פרה ורביה שיצא
לפני פרה חם וזהו מר לי לשון המר כדו והלוקא אורה מרה של שדי במרה אחרת

בְּרֵךְ

הוא שאכלנו מז
משדו ובטובו היינו
ברוך הוא שאכלנו
משדו ובטובו היינו

ברוך

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם הוד
את העולם כלו בטובי בחן בחסד ורע
וכרחמיך והוא גותי להם לבל בשד בי לעולם הסדו
ובטובי הגדול במיד לא חסד ל מואל יחסד לנו מיוון
לעולם ועד בעבור שמו הגדול כי הוא יון ומפרנס לבל
ומטיב לכל ומכין מיוון לבל בריותיו אשר ברא ברוך
אתה יי הון את הכל :

בורה

ברך יי אלהינו על שהנהלת לאבותינו
ארץ חמדה טובה ורחבה ועל שהוצאת
נו אלהינו מארץ מצרים ופדיתנו מבית עבדים ועל
בריתך שהתמת בבשרינו ועל תורתך של מדתנו ועל
חקידך שהודעתנו ועל חיים חזון וחסדך שהונגרתנו ועל
אכילת מצותך שאתה הון ומפרנס אותנו תמיד בכל יום
ובכל עת ובכל שעה :

ועל

הכל יי אלהינו אצחנו מזדים לך ומברכים
אותך יתברך שמו בפה כל חי תמיד
לעולם ועד בפתוכי אכלת ושבעת וברכת את יי אלהינו
על הארץ הטובה אשר נתת לך ונודה לשמך הגדול
סדה באמת ברוך אתה יי על הארץ ועל המיוון :
רחם יי אלהינו עלינו על ישראל עמך ועל ירושלם
עירך ועל ציון משכן כבודך ועל מלכות
בית דוד משיחך ועל הבית הגדול והקדוש שנקרא

שמן

ובארץ ו
הרחמן הוא ושתבח ליה וידים ויתפאר
בנו לנצח נצחים ויתחדר בנו לעד ולעולמי עולמים
הרחמן הוא ופרגסנו בכבודו הרחמן הוא
ישבור עול גוים מעל צוארינו הוא יוליכנו קוממיות ו
לארצנו הרחמן הוא ישלח לנו ברכה מרובה
בכרת זה ועל שלחן זה שאכלנו מעליו

הרחמן הוא ישלח לנו את אלה הנביא זכות
לשוב ויכרך אותנו כל אחר ואחר מימנו בשמו

הרחמן הוא יכרך את אבא מורי בעל
חבית הזה ואת אמי מורתני בעלת חבית הזה
אורחם ואת ביתם ואת זרעם ואת כל אשר להם
במו שנתפרכו אבותינו אברהם יצחק ויעקב בכל
מכל כל כן יכרך אותנו כלנו יחד בברכה שלמה
ונאמר אמן

במרום

ילמדו עליו ועלינו זכות שתהא
למשמרת שלום וגשם ברכה
מעם י וצדקה מאה יישענו ונמצא חזן שכל טוב
בעיני אלהים ואדם

הרחמן הוא יזכנו לימות חם
המשיח ולחיי העולם הבא
מגדול ישועות מלכו ועושה
חסד למשיחו לרח ולזרעו עד
עולם עושה שלום במדומיו

הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן
את י קדושינו כי אין מחסור ליראת
בפרים רשו ורעבו ודורשי י לא
יחסרו כל טוב

שפור

הרחמן הוא יזכנו לימות חם
שכלו שבת ומנוחה לחיי
עולמים

הרחמן הוא יזכנו לימות חם
שכלו טוב

שִׁבְרִי

חֲמִירָה עַל הָאֲדָמָה

אֲשֶׁר לֹא יִדְעוּהָ וְעַל

הַמִּמְלָכֹת אֲשֶׁר

בְּשִׁמְרָה לֹא

קִרְאוּ

שִׁפּוֹד עֲלֵיהֶם וְעִמָּד וְחִירוֹ
אֶפְרַיִם יִשְׁיֵאם הַקִּירוֹהָ בָּאָה
וְתִשְׁמַדֶּם מִתַּחַת שְׁמִי

אלֹא לִנְיָ לֹא
לִנְיָ בִּי לִשְׁמוֹר
תֵּן בְּבוֹרִי עַל חֲסִדֶּךָ וְעַל
אֲמִתְּךָ לְמִי וְאֲמִרְתִּי הַגּוֹיִם
אֵיךְ נָא אֱלֹהֵיהֶם וְאֱלֹהֵינוּ
בַּשָּׁמַיִם כֹּל אֲשֶׁר חָפֵץ עָשָׂה
עֲצֻבֵיהֶם בָּסֵת וְחֶבֶב מִעָשָׂה
יְדֵי אָדָם פֶּה לֶחֶם וּלְאֵם
יִדְבְּרוּ עֵינֵיהֶם לֶחֶם וּלְאִירָא
וְאֲזַיִם לֶחֶם וּלְאִירָא וְשִׁמְעוּ אֵת
לֶחֶם וּלְאִירָא וְיִדְבְּרוּ
וּלְאִירָא וּמִיִּשְׁוֹן רַגְלֵיהֶם וּלְאִירָא
וְהַלְבֵּן

לא לבי שאמרת להביא משה לא למעשה
קשה אלא למעשה בשביל רבוך עב

לֹא יִהְיֶה בְּגֵרוֹנָם בְּמִן הָהֶם
וְהָיוּ עוֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר
בֵּטַח בָּהֶם יִשְׂרָאֵל בֵּטַח בֵּית
עֶזְרָם וּמִגֹּנָם הוּא בֵּית
אֶהְרֹן בֵּטַחוּ בֵּית עֶזְרָם
וּמִגֹּנָם הוּא יִרְאִי יֵל בֵּטַחוּ
בֵּית עֶזְרָם וּמִגֹּנָם הוּא
זְכַרְנוּ יְבָרֵךְ יְבָרֵךְ
אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל
יְבָרֵךְ אֶת בֵּית אֶהְרֹן יְבָרֵךְ
יִרְאִי יֵל חֲקִטִים עִם הַדְּחָלִים
וְסֵה יֵל עֲלֵיהֶם עֲלֵיהֶם וְעַל
בְּנֵיהֶם בְּרוּכִים אַתֶּם לֵיל
עֶשֶׂה שָׁמַיִם

והוא קאמר ולא
יהיו בגרונם בן
והוא מניח כן
כיון והיו גרונם
כלפי מעלה ויש
לום רמז כי והיו
גרונם כלפי מעלה
דכתיב ביה יל
עולמים ביה
בוא העולם ונא
ובוא בוא העולם
זהו וסוד אלה
תולדות השמים
והארץ נבראים
בה ברא זאת הש
ושמו את הארץ
והוא האחד מה
משמו של הקב
על כן אמר ר' עז
בברא שמים
בעשר וברוח פיר
כל צבאם וזה א
אית הקליל ואינו
אלא אלה וזה צ
מאותות הגרונם
וזה שאם ולא י
יהיו בגרונם שאין
שום כסל ומסכה
יסוד לעשות כמו
בדא עולם שמו
שמוני מן הגרונם
הוא כי בעש
הפה ואפילו אם
נעשה בנשוח ש
שגדא העז כמו
שמדברת בפה
אמר ה שאתות
הגרונם איפה הוא
יכולה להוציא ו
ובזה נתיישב מה
שאינו אומר נמי ולא ידברו כל שונם אותיות הלשון
אלא הוא בכלל כה להם ולא ידברו מה שאין כן באות
הגרונם וכי עכ
שומד פתאים י רת שפי שח
פורה ישרא

וְאֶרֶץ הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לֵיָּא

וְהָאֶרֶץ נָתַן לְבְנֵי אָדָם לֹא

הַמֵּתִים יִהְיֶה לָּהֶם וְלֹא כָל

יֹרְדֵי דֹמָה וְאֶנְחֵנוּ נִבְרָךְ

יְהִי מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם וְ

חֵלְלֵנוּ יְהִי

אֶהְבֶּתִּי

יְהִי שְׁמִי

יְהִי אֶת קוֹלִי תַחֲנוּנֵי בִי חֲטָא

אֲזַנִּי לִי וּבִימֵי אֶקְרָא אֶפְסֵי

בִּי חֲבֵלִי מוֹרֶת וּמִצְרֵי שְׂאוֹל

מִצְאוֹנֵי צָרָה וְיִגְדֹּל אֲמִצָּה

וּבִשְׁם יְהִי אֶקְרָא אֵלֵּי

לאהמתיים ודלל
יהו זה הרשעים ש
שאפילו בחייהם
קרוים מתים כמין
שאחול וימת תר
תרח בחדן אבל צ
צדיקי עליון נאם
כל הנשמה תחלל
יהו וכו

דומה זה מלאך
המות שנקרא דו
דומה ולא כל יס
יורדי דומה סת
אלה אלה הנביא
לעתיד לבא הוא
שודג המלאך ה
חמות

ואבותי כי חמדותי

אֱלֹהֵי מִלְטָה נִבְשִׁי חַנּוּךְ
 יְיָ רִצְדִיק וְאֱלֹהֵינוּ מִרְחָם
 שׁוּמֵר פֶּתָאִים יְיָ דְלוֹתֵי וְלִי
 יְהוֹשִׁיעַ שׁוּבִי נִבְשִׁי לְמִנְהַגִּי
 בִּי יְיָ גִמְלָה עָלַי כִּי בִי חַס
 חֲלַצְתָּנִי מִמּוֹתָאֵת עֵינִי
 מִדְּמִיעָה אֶת רַגְלִי מִדָּחִי
 אֶתְחַלֵּךְ לִפְנֵי יְיָ בְּאַרְצוֹת
 הַחַיִּים וְהָאֲמֻנָה בִּי אֲדַבֵּר
 אֲנִי עֲנִיתִי מֵאֵל אֲנִי אֲמַרְתִּי
 בְּחַפְזִי כֹל הָאֲרָם סוּבִי
 מִדָּחִי אֲשׁוּבִי לִי אֶל תֵּן
 מוֹלֹחֲךָ עָלַי בֹּט

יְשׁוּעוֹתֶיךָ אֱשָׁא׃ וּבִשְׁם־יְיָ אֵל
 אֶקְרָא׃ נִרְיָ לֵי יְיָ אֱשַׁלְּמִנְהָ׃
 נָא לְכָל־עַמּוֹי־יִקְרָ בְּעֵינֵי־יְיָ׃
 הַמּוֹתֶתָ לְחַסִּידֵי־יְיָ אֲנִי־בִי
 אֲנִי עֲבָרָה אֲנִי עֲבָרָה בֶן־נָֿ
 אֲמִיתָ׃ פִּתְחֵת לְמוֹסְרֵי־יְיָ לְךָ
 אֲזַכֵּחַ זִכְרֵךְ תוֹרָה וּבִשְׁם־יְיָ׃
 אֶקְרָא׃ נִרְיָ לֵי יְיָ אֱשַׁלְּמִנְהָ׃
 נִגְרָה נָא לְכָל־עַמּוֹי בְּחִצְרוֹת
 בֵּית־יְיָ בְּתוֹכֵבִי יְרוּשָׁלַם
 הִלְלוּ־יְהוָה׃ הִלְלוּ־אֶת־יְיָ בְּלִ
 אֵיִם שִׁבְחוּהוּ בְּלִהֲאִמִּים בִּי
 גִבּוֹר עֲלֵינוּ חֲסִידוֹ וְאִמֵּת־יְיָ

יסודות בגמ :
 זה הוא אדבק
 ברכות

לְעוֹלָם הִלְלוּ יְהוָה

הוֹדוּ לֵאלֹהֵי בֵּי טוֹב

בְּלִלְיָהּ

וְאָמְרוּ נָא יִשְׂרָאֵל

בְּלִלְיָהּ

וְאָמְרוּ נָא בֵּית אֶהְרֶן בְּלִלְיָהּ

וְאָמְרוּ נָא יִרְמְיָהּ בְּלִלְיָהּ

הַמִּצֵּר קֶרֶב

רֵי יְהוָה עֲנֵנִי

בְּמִדְחַב־יָהּ יֵאָלֵךְ לִי לֹא אִירָא

מִדָּה יַעֲשֶׂה לִי אֶרֶם יֵאָלֵךְ

בְּעִזָּרִי וְאֲנִי אֶרְאֶה בִּשְׂנֵאִי

טוֹב לַחֲסוֹת בַּיָּם מִבִּטּוֹחַ

בָּאֶרֶם טוֹב לַחֲסוֹת בַּיָּם

מִבִּטּוֹחַ בְּנִרְיָבִים בְּלֹא אֵוִים

אם בהרדל טרדו
מרושי לא הים
מניה גערים
טאגט געג
לומר קודם בלל
פסחראלץ בעול
לדענא געווי
אז ינו לעולם

ובשדול
לומר
כדש
לבה
שם
סנה

סִבְבוּנִי בִשְׁם יְיָ בִּי אֲמִילָם
 סִבְבוּנִי גַם סִבְבוּנִי בִשְׁם יְיָ בִּי
 אֲמִילָם סִבְבוּנִי בְּרִבּוֹרִים
 דוּעֵכֶם בְּאֵשׁ קִדְצִים בִּשְׁם יְיָ
 בִּי אֲמִילָם דַּחֲדַחֲדִירְתִּנִּי
 לַנֶּפֶל וְיֵא עֲזָרְנִי עֲזִי וְזִמְרַת
 יְהוָה וְיִהְיֶה לִי לִישׁוּעָה קוֹל רִנָּה
 וִישׁוּעָה בְּאֵה לִי צַדִּיקִים
 יְמִיד יְיָ עֲשֵׂה חֵיל יְמִיד יְיָ
 דוּמִימָה יְמִיד יְיָ עֲשֵׂה חֵיל
 לֹא אֲמוֹת בִּי אֲחִיָּה וְאֶסְפֶּה
 מִעֲשֵׂה יְהוָה יִסֹּר יִסֹּר רִנִּי יְהוָה
 וְלִמּוֹת לֹא נִתְּנִי פֶתַח לִי

עדי וחמדת יתב
 כחצי שמו עולה
 גבורות מי במוד
 חסד יה כי מילוי
 חנה שמחודד הא
 תא כן ודא בכל
 השם של ד אותי
 וחזו שפתוב עדי
 חמרת יה וכן אם
 קונת תשמוד
 יה ע בי ועמוד

שערי

שְׁעָרֵי צֶדֶק אֲבֹא בָם אֲוֹרָה
יְהִי זֶה הַשַּׁעַר לִי צְדִיקִים
וּבְאוּ בִי אֲוֹרָה בִּיעֲנִיתִנִּי
וְהִתְהַי לִי לִישׁוּעָה אֲוֹרָה

זהו דיוקן עשה לשון
הגדול כמו ועשת
את צפורניה

כך איתא במדרש
בשהוקן ישי ובא
בימים ופולדו לו
כל בשר לבר מחד
בעס עם אשתו לא
רצה לשכב במטה
ודבר עם בתורה
אתה לט בול ולבא
במטתו בלילה
והלכתה בערה ו
וספדה לאשתו
כדברים האלה לכו
מלטה נפשו ויש
ושכבו במטתו וא
ואני אשכב במטה
במטתו ויהי בליל
ויבא ישי למטתו
הבערה ומצא שם
אשה ושכב עמה
והרתה ממנו וילד
דוד ודוד כל העול
סבורים שזוהי אה
אשת ישי גם ישי
ושרה וישבא ויבן
הבער מאד ולא ר
נתנו להיות עם זה
אדור ונתנו להיות
עם הרועים שגשור
בקצו ובחור הובש

אֲבִן מֵאֶסוּ הַבּוֹנִים הִיתָה
לְרֹאשׁ פֶּנֶה אֲבִן מֵאֶת יָם
הִיתָה זֹאת הַיִּגְבֻּלָּה
בְּעֵינֵינוּ מֵאֵת זֶה הַיּוֹם עֲשֵׂה
יָם נִגְלִלָה וְנִשְׁמַחֲהָ בִּי זֶה

אֲבִן	יָם	הַיִּגְבֻּלָּה	אֲבִן
אֲבִן	יָם	הַיִּגְבֻּלָּה	אֲבִן
אֲבִן	יָם	הַיִּגְבֻּלָּה	אֲבִן
אֲבִן	יָם	הַיִּגְבֻּלָּה	אֲבִן

ובשבתה הן להיות פלך על ישראל ענתה אמו ואמרה אודר כי עניתני ותהי לי לישועה כי עד רבה ויתני
שמהא ונחשדת דווחה פני כל ודוד פתח ואמר אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה וישעיהו היתה כן
ושפר מכל אור ועכשיו נתגליתו ונמשחתו על כולם וישי עצמו פתח ואמר מאת היתה זאת ויא גם
נפלאות בעינינו שחשבת זה לבן זנונים ושמורא רבניא שבא למושתח פתח ואמר זה היום בן לכן פתח
ישי הוליד את דוד לפי שהיו מסופקים אם תוליד אם אין כי עב

הַמֶּלֶךְ
בְּשֵׁם

יְיָ בְּרַבְּנוֹכֶם מִבֵּית יִי פִדְיוֹ אֶ
יְיָ וַיֵּאָר לָנוּ אֶסְרוּ חֹגֵי בָעֲבוּרֵי

תִּים עַד קִרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ
אֵל אֶתְּה וְאֹדֶר אֱלֹהֵי אֲרוֹמ
מִרְ יְיָ הוֹדוּ לֵיָּא בִּי טוֹב בִּי

לְעוֹלָם חֲסִדוֹ הוֹדוּ

יְהִלְלוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשָׂיו
וְחֲסִדָּיו צְדִיקוֹת עֲשֵׂי רַחֲ

רַצְנוֹ וְכָל עַמֵּי בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרַבָּה יוֹדוּ וַיְבָרְכוּ
וַיִּשְׂבְּחוּ וַיִּפְאֲרוּ וַיַּעֲרִיצוּ וַיְקַדִּישׁוּ וַיְמַלִּיכוּ אֶת
שְׁמֵךְ מַלְכֵנוּ בִּי לְךָ טוֹב לְהוֹדוֹת וּלְשַׁמֵּךְ
בָּאָה לְזַמֵּר בִּי מִעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אֱתֵה אֵל

לֵיָּא בִּי טוֹב
בִּי לְעוֹלָם חֲ

הַדָּד

ברוך הבא העם
הקומרים בבית
המקדש אומרו
לאנשים המביאי
בכורים ברכנו
מבית אשר בוא
לבאן בשלום א
אמרו להם השם
שעזר לנו עד
באז הוא יאיר ל
לנו יותר אכרח
חג שביאד עמם
פרות וכבשים ל
לחגיגה קרבן פס
פסח והיו רבים
שקשרו עד
המזבח

ד יהושע בן לוי
אמר הגי כו הודו
בגד כו רדות
שבא הקב"ה
בעולם ולא נתן
ליום תודה וזן א
אותם בדרמים
עכל גמרא בעפ

הודו

הוֹדִיו לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים בְּלִחַן

הוֹדִיו לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים בְּלִחַן

לַעֲשֹׂה גַם לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים לְבָרֶךְ בְּלִחַן

לַעֲשֹׂה הַשְׁמַיִם בְּתִבְנֶה בְּלִחַן

לְדַקֵּעַ הָאָרֶץ עַל הַמַּיִם בְּלִחַן

לַעֲשֹׂה אֲוֵרִים גְּדֻלָּה בְּלִחַן

אֶת הַשְׁמַיִם לְמִמְשָׁלָה בְּיוֹם בְּלִחַן

אֶת הַיָּדָה וְכֹכָבִים לְמִמְשָׁלָה

בְּלִילָה בִּי לְעוֹלָם חֲסִדָּיו

לְמִבַּח מִצְרִים בְּבֹרִיָּה בְּלִחַן

וְיִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל מִרְתֹּבָם בְּלִחַן

בֵּינָה חֲזָקָה וּבִזְרוּעַ נְטוּיָה בְּלִחַן

לְגִתָּהּ יָם סוּף לְגִתָּהּ בְּלִחַן

בְּלִחַן

לְמִבַּח מִצְרִים
בְּבֹרִיָּה
כִּי בְּכֹרֵי גִלְגָּל
מִצְרַיִם לֵאמֹר
יְיָ הַבְּרִיָּה
כִּי אֶתְּלֵךְ אֲנִי
חַם אֶל וּבְזֵט
לְשִׁלְחָם וְאֶתְּ
מִוֶּטֶט לֵאמֹר
הֵם וְאֶתְּלֵךְ אֲנִי
גִבֹּר הַבְּרִיָּה
כִּי אֶתְּלֵךְ פְּרִיעִי
שִׁיחָה בְּכֹרֵי
אֶתְּלֵךְ אֲנִי
הַבְּרִיָּה וְהַרְגוּ
בְּאֶמְצָת כִּי יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל
בְּבֹרִיָּה שִׁיחָה בְּכֹרֵי
הַרְגוּ הַבְּרִיָּה עַם

וְהַעֲבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכָם
וַיַּעַר פֶּרַעַה וַחִילוּ בַיָּם סוּתָה
לְמוֹלִיד עַמּוֹ בַּמִּדְבָּר
לְמִינֵה מִלְכִּים גֵּרֻלִים
וַיַּהֲרֹג מִלְכִּים אֲחֵירִים
לְסִיחֹז מִלֵּךְ הָאֲמֹרִי
וּלְעֹז מִלֵּךְ הַבְּשָׁר
וַנִּתֵּן אֶרֶץ לְנַחֲלָה
נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ
שִׁבְשֵׁבֶלְנוּ זֶבֶר לָנוּ
וַיַּפֵּר קֶנֶן מִצְרַיִם
נִוְרֵן לָחֶם לְכָל בָּשָׂר
הַיּוֹדִי לֹא הַשָּׁמַיִם

רַבְּנוּ צַדִּיקִים בֵּינָא לְיִשְׁרָאֵל
נְאֻה תְּהִלָּהוּ

נְשִׁמָּה

בֶּלְחֵי תִבְרִיד אֶת שְׁמִיד יֵא
אֱהִינֵנו וְרוּחַ בֶּל בְּשֵׁר תִּפְאֵר
וְתִרְוּמָם זְכָרָה מִלְּבָנוּ תִּמְיֵד
מִזֶּה הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אֲתָה
אֱוִמְבִּלְעֵדִיד אִיז מִלְּךָ גֹּאֲלֵ
וּמוֹשִׁיעֵי פֹדֶה וּמִצִּיל מִ
מִפְּרִנָּס וּמִרְחֵם בְּבִלְעֵת
צָרָה וְצוֹקָה אִיז

מִלְּפָנֶיךָ יְיָ
וְעַד הָעוֹלָם
וְעַד הָעוֹלָם
וְעַד הָעוֹלָם
וְעַד הָעוֹלָם
וְעַד הָעוֹלָם
וְעַד הָעוֹלָם
וְעַד הָעוֹלָם
וְעַד הָעוֹלָם
וְעַד הָעוֹלָם

לִנְי מִלֵּךְ אֱלֹהֵי אֶתְרָה אֱלֹהֵי
 הָרָאשׁוֹנִים וְהָאֲחֵרִים אֱלֹהֵי
 כָּל בְּרִיּוֹת אֶרֶץ כָּל תּוֹלְדוֹת
 הַמִּזְחָל בְּרַב הַתְּשַׁבְּחוֹת
 הַמִּצְרָה עוֹלָמוֹ בַּחֲסֵד וּבִנְי
 וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים וַיֵּלֶךְ
 יָנוֹם וְלֹא יִישֹׁן הַמִּעוֹרָר
 יִשְׁנִים וְהַמִּקִּיץ הָרִדּוּמִים
 וְהַמִּשְׁיִיחַ אֱלֹהִים וְהַמִּתִּיר
 אֲסוּרִים וְהַסּוֹמֵךְ נוֹפְלִים
 וְהַזּוֹקֵה בַּבּוֹסִים לֵךְ לְבָרֵךְ
 אֶתְרָה מוֹרִים אֱלֹהֵי פִינוּ מֶלֶךְ
 שִׁירָה בָּיִם וְלִשְׁנוֹנוֹ בְּהַמּוֹד

אלו פינו כיו ואם
 תאמר ודא כתיב
 והים איבנו מלא
 זה פתרונו והים
 איבנו מלא שלא
 יוכל להחזיק מע
 מים יתער לפי ש

שבבל מקום אשר הגזלים הולכים
 שם הם שבים ללכת לפיכך מחזיק
 מים לעולם

גִּלְיוֹ וְשִׁפְתוֹתַיִנִי בַּמִּוֶּחֱבִי
רָקִיעַ וְעֵינַיִנִי בְּשִׁמְשׁ וַיִּרְחַח
וַיִּדְרִינִי בְּנִשְׁרֵי שָׁמַיִם וַיִּרְגֵּלֵנִי
בְּאֵילֹת אֵץ אֲנִי מִסְפִּיקִים
לְהוֹדוֹת לָךְ יְיָ אֱהִינִי וְאַהֲבִי
אֲבוֹתַיִנִי וּלְבָרֵךְ אֶת שִׁמְךָ
עַל אֶחָת מֵאֵלֶּה אֵלֶּה אֵלֶּפֶי
אֱלֹפִים רַבִּי רַבּוֹת פְּעָמִים
הִטּוֹבֶת שַׁעֲשִׁית עִם אֲבוֹתַיִנִי
וְעַמִּינִי מִמִּצְרַיִם הֵאֱלָתֵנוּ יְיָ
אֱהִינִי וּמִבֵּית עֲבָדִים פָּרִית
נוֹי בָּרַעַב זִנְתָנוּ וּבִשְׁבַע בָּלָם
לְתַנּוּ מֵחֶרֶב הִצַּלְתָנוּ וּמִדְּבִי

מִלִּטְתָּנוּ וּמִיַּחֲלִים רַעִים אֵל
וּבְאֲמִנִים דְּלִיתָנוּ | עַד הַנֶּחֱרָה
עֲזָרוֹנוּ רַחֲמֶיךָ וְלֹא עֲזָבוֹנוּ
חֲסִדֶּיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵל תִּטְשֵׁנוּ
יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִנְצַח | עַל בֶּן אֲבִיר
יָם שִׁפְלָהּ בְּנוֹ וְרוּחַ וְנִשְׁמָה
שֶׁנִּבְרָאת בְּאִפְיָנוּ וְלִשְׁךְ אֲשֶׁר
שָׁמַת בְּבִינֵנוּ | הִן הֵם יוֹדֵי
וַיְבָרֶכְנוּ וַיִּשְׁבְּחוּ וַיִּפְאֲרוּ
וַיְרַמְּמוּ וַיַּעֲרִיצוּ וַיִּקְדִּישׁוּ
וַיְמַלְכוּ אֶת שִׁמְךָ מֶלֶךְ בְּנוֹ בִּי
בְּלִפְנֵי לֵךְ יוֹדֶה וְכֹל לִשְׁוֹךְ
לֵךְ תִּשְׁבַּע וְכֹל בֶּרֶךְ לֵךְ
תִּבְרַע

דליתנו כמו זה
הגברתנו כמו
דלו עיני למרום
לפה ארומ'מך
כי דליתני

הן הם ציט' קרמ'ן
לק גרבות לכל
יהם

כך הוא קומה
כדולם ואינו
מגודת קומה
כך תמצא דוד
בכל המדות

וְכָל קוֹמָה לַפְּנֵי תִשְׁתַּחֲוֶה
וְכָל לִבָּבוֹת יִירָאוּ וְכָל
קֶרֶב וּבִלְיוֹת יִזְמְרוּ לְשִׁמּוֹ
בְּדָבָר שֶׁבְּתוֹב בֶּל עֲצָמוֹתָי
תֹּאמַרְנָה יְיָ מִי בְּמוֹד מִיֵּצִיל
עֵינֵי מִיחֹזֵק מִמֵּינֵי עֵינֵי וְאֲבִיּוֹ
מִגֹּזְלוֹ מִי יִירָמֶה לָדָּ וּמִי
יִשְׁוֶה לָדָּ וּמִי יַעֲרֹד לָדָּ הֵא
חֲגֹרֹל חֲגֹבֹר וְהַנּוֹרֵא
עַל יוֹד קוֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ
נִהַל לָדָּ וְנִשְׁבַּח וְנִבְרַח אֶת
שֵׁם קֶרֶשׁ בְּאֲמוֹר לְדוֹד
בְּרַב־נַפְשֵׁי אֶת יְיָ וְכָל קֶרֶב־י
אֶת שֵׁם קֶרֶשׁ

הַיְיָ יִשְׁוֶה לָדָּ
וְנִשְׁבַּח וְנִבְרַח
אֶת שֵׁם קֶרֶשׁ

הָאֵל בַּתְּעֲצֻמוֹת עֵדֶךָ הַגָּדוֹל
 בַּבְּבוֹד שְׁמִיךָ הַגָּבוֹר לַנִּצָּחַ
 וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרָאוֹתֶיךָ הַמִּלֵּךְ
 הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַם וְנִשְׂא
 שׁוֹבֵן עַד מְרוֹם וְקָדוֹשׁ
 שְׁמוֹ וְכִתְּוֹב רַגְלָיו צְדִיקִים
 בֵּית לְיִשְׂרָאֵל נֶאֱוָה תִּחְלָה
 בְּכִי יִשְׂרָאֵל תִּתְחַלֵּל
 וּבִדְבָרֶי צְדִיקִים תִּתְבָּרַךְ
 וּבִלְשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְרוֹמֵם
 וּבִקְרֹב קָדוֹשִׁים תִּתְקַדֵּשׁ

ר' בְּמִקְהֵלוֹת רַבּוֹת עֲמִיד בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרַנְדָּה
 יִתְפָּאֵר שְׁמֵךְ מִלְכֵנוּ כָּל הַדָּ וְדָד שְׂכָן
 חֶפֶת כָּל חַיִּים לִפְנֵיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵינוּ אֲבֹתֵינוּ
 לְחַוּדוֹת לְחַלֵּל לְשַׁבַּח לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְחַדֵּךְ

מ' תי' ער' משיח
 גר' התור' שנת'
 למי'

לְבָרֵךְ לְעֹלָה וּלְקֹלֶס עַל כָּל דְּבָרֵי שִׁירֹת וְתִשְׁבָּ
 חוֹת הַיָּד בְּזִישֵׁי עֶבְדְּךָ מִשִּׁיחָר
 שְׁתַּנַּח שְׁמִיךְ לְעַד מִלְכְּנוּ הֵאָה הַמִּלְכָּה
 הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ כִּי לֹךְ נִאֲחֶה
 אֶל הַיָּמִינוּ וְאֵלֵהי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וְשִׁבְחָה הַלֵּל
 וְהַמְדָּה עַד וּבִמְשִׁלָּה נִצְחָה לָהּ וְגִבּוֹרָה תִּהְיֶה
 וְתִפְאֶרֶת קֹדֶשׁ וּמִלְכוּת בְּרִטּוֹת וְהוֹדֵאֲתָ
 מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱמִלֵּךְ גְּדוֹל
 בְּתִשְׁבּוֹת אֶל הַחוּר אֹת אֲרוֹן הַבְּלָאֵת הַבּוֹחֵר
 בְּשִׁירֵי זְמִירָה מִלֵּךְ אֵל חֵי הָעוֹלָמִים
 וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה

אמר מדריג כ
 בשמימי אוהב
 נסים ואומץ גב
 גבורותי אין או
 אלהי בני יודי כ
 בחצי הלילה ולא
 ואמרת זבח נסת
 אטום התולת
 אמר

אז
רוב נסים הב
הפלאות בלילה
ב ראש אשמורת זה הלילה
גר צרק נצחיתו בנחלק לו
לילה
ויהי בחצי הלילה
דנתה מלך גרר בחלום
הלילה הפחדת ארמי
באמש לילה וישר ישרא

אבי מלך
 לבו
 יעקב

לֹא וַיִּזְכֹּר לוֹ לַיְלָה וַיְהִי בַחֲצִי

הַלַּיְלָה וַיִּרְעַב בְּבוֹרֵי פֶתְרוֹס

מִחֲצֵת בַּחֲצִי הַלַּיְלָה וַחֵילָם

לֹא מִיֵּצְאוֹ בַקּוֹמָם בַּלַּיְלָה

ט יִסֵּת נֶגִיד חֲרוּשֶׁת סְלִיֹת

בַּבֶּבֶי לַיְלָה וַיְהִי בַחֲצִי הַלַּיְלָה

י עֵץ מִחֲרָה לְנוֹכַח אוֹרֵי

חֹבֶשֶׁת פֶּגְרֵיו בַּלַּיְלָה וַיִּרְעַב

בֶּל וּמִיֵּצְבוֹ בַּאֲשׁוֹךְ לַיְלָה

לְאִישׁ חֲמוּדָת נֶגְלָה רִז חֲזוֹת

לַיְלָה וַיְהִי בַחֲצִי הַלַּיְלָה מִשְׁתַּבֵּר

בְּבִלִי קוֹדֵשׁ נֶחֱרָג בּוֹ לַיְלָה

נוֹשַׁע מִבוֹר אֲרִיזוֹת פּוֹתֵר

בַּעֲתוֹתֵי

בַּעֲתוֹתַי לַיְלָה שֶׁנֶּאֱמָר צִטָּר

חמץ

אֲנִי וּבֵתִי בַּסִּבְרִים בַּלַּיְלָה

אחשדוש

וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה עֹרֶרְתָּה נִצְתָּר

עָלֶיךָ בַּנֶּדֶד שְׁנַת לַיְלָה פֹּרֶר

אחשדוש

תִּדְרֹדֶר לְשׁוּמֵר מִהַמְּלִיכָה

צֶרֶחַ בְּשׁוּמֵר וְשֶׁחַ אֶרֶץ

אחשדוש

בִּקְרֹר וְגַם לַיְלָה וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה

אחשדוש

קָרַב יוֹם אֲשֶׁר הָיָא לֹא יוֹם

וְלֹא לַיְלָה וְסִהוּדִיעַ בִּי לֶךְ

אחשדוש

הַיּוֹם וְלֶךְ הַלַּיְלָה שְׁוֹמְרִים

אחשדוש

חֶפְקָר לְעִירָה בְּלִי יוֹם וּבֶל

הַלַּיְלָה תֵּאֵיר בְּאוֹר יוֹם

חֲשֵׁבֶת לַיְלָה

אֶרְמִיָּה

גְּבוּרַת־יְהוָה
הַפִּלְאָה

בַּפֶּסַח וּבִרְאֵשׁ בֵּל מוֹעֲדוֹת

נִשְׁאֲתָה בַּפֶּסַח וְגִלִּיתָ לְאַזְרָחִי

אֶמְרָהֶם

חַצּוֹת לַיֵּל פֶּסַח וְאֲמִירָתָם זָבַח פֶּסַח

דָּ לְתִיּוֹר בַּקֶּת בַּחוּם חַיִּים

אֶמְרָהֶם

בַּפֶּסַח וְהִ סֶעִיר נִזְעִים

אֶמְרָהֶם

עֲגוֹרַת מִצּוֹת בַּפֶּסַח וְאֵל

חֶבְקָר רִץ זָבַח לְשׁוֹר עֶרְדָּ

אֶמְרָהֶם

פֶּסַח וְאֲמִירָתָם זָבַח פֶּסַח וְזֹעֲמוֹ

לוֹט

סֶדוּמִים וְלוֹהֲטוֹ בְּאֵשׁ פֶּסַח

חֵלֶץ לוֹט מִיָּהֱמָה וּמִצּוֹרַת

אֶפְרָה

אָפֶּה בִּקֵּץ פֶּסַח וְטֹאטֶה

אַרְמִית מוֹת וְנוֹת בַּעֲבָרָה

מִצֵּרִים

בַּפֶּסַח וְאִמְרָתָם זָבַח פֶּסַח וְיָהּ

רֹאשׁ בֶּלְאֹז מִחֲצֵת בִּלְיֹל

שְׁמוֹר פֶּסַח וְבִיר עַל בֶּן

בְּבוֹר פֶּסַח וְתַבְרָם פֶּסַח וְ

לְבִלְתִּי תֵת מִשְׁחִית לְבֹא

בַּפֶּתַח בַּפֶּסַח וְאִמְרָתָם זָבַח פֶּסַח

בִּימֵי

יְהוֹשֻׁעַ

מִסְגֵּרֶת סִגְרָה בַּעֲתוֹתֵי

בִּימֵי

גִּדְעוֹן

בֶּן יוֹאֵשׁ

פֶּסַח וְנִשְׁמֹרָה מִדֶּיךָ בַּעֲלִיל

שְׁעוֹרֵי עוֹמֵר פֶּסַח וְשִׁיר בֶּן

סִגְרָה

מִשְׁמַע פֹּל וְלֹד בִּיקָר יִקְוֶה

פֶּסַח וְאִמְרָתָם זָבַח פֶּסַח וְעוֹר

הַיּוֹם בְּנוֹב לַעֲמוּד עַד גְּעָה

עוֹנֶת פֶּסַח | פֶּסַח יִרְבֶּה

לִקְעֻקֵּי צוֹל בַּפֶּסַח | צַבֵּה

הַצִּבִּית עֲרוּרָה הַשְּׁלֵחַן בַּפֶּסַח

וְאַמִּידָתָם זֶכֶח פֶּסַח | קַח חֵל בַּנֶּסֶח

חֲרָסָה צוֹם לְשֵׁלֶשׁ בַּפֶּסַח |

רֹאשׁ מִבֵּית רֶשַׁע מִחֲצִית

בְּעֵץ חַמִּישִׁים בַּפֶּסַח | שֵׁשׁ תִּי

אֵלֶּה רִגְעֵי תִבְיָא לַעֲוִיּוֹת

בַּפֶּסַח | תִּעֲזוֹז יִרְדָּה וְתִרְוֹם

יִמִּינָהּ בְּלִיל הַתִּקְוָה שֶׁחַג־פֶּסַח

לֹא נִאֶחָבִי לֹא יֵאָחַז

אֶרֶץ בְּמִלּוּכָה |

במיו
בלטשער

אסתר

המז

אסתר

יום ז' פסח

לד' ולד' ג' ב'

כוכבי לכת הם

כלש' צ' ח' ו'

ימי השבועה שהכל לד'

ואתה מושל בכל'

דאז מלכים יש שמלכו על כל העולם

בלו' ומלך המשיח מלך השמיני' והק' על כל המלכים מלך' וזהו מלכות כל

המלכים דך' הוא' שזוהא מהקד' מלכין ומקום מלכין' וכו'

ימי השבועה שהכל לד' ואתה מושל בכל' דאז מלכים יש שמלכו על כל העולם
בלו' ומלך המשיח מלך השמיני' והק' על כל המלכים מלך' וזהו מלכות כל
המלכים דך' הוא' שזוהא מהקד' מלכין ומקום מלכין' וכו'

בחור

34
בְּחֹרֶב בַּחֲלָכָה וְגִדְדֵי יָאמְרוּ

לֵדָּה לֵב וְלֵב לֵב בִּי לֵב אֶת לֵב לֵב יִשְׁחַמְּלֵכָה וְ

בִּי לֹא נָאָה בִּי לֹא נָאָה וְ גִדְּלָה בַּמִּלּוּכָה

הַדֹּר בַּחֲלָכָה וְ תִיקִי יֹאמְרוּ

לֵדָּה לֵב בִּי לֹא נָאָה זֶבַאי בַּמִּלּוּכָה

חֲסִיד בַּחֲלָכָה טַבְּסִרֵּי יֹאמְרוּ

לֵדָּה לֵב בִּי לֹא נָאָה וְ חִיד בַּמִּלּוּכָה

בְּ בִיר בַּחֲלָכָה לְ מוֹדֵי יֹאמְרוּ

לֵדָּה לֵב בִּי לֹא נָאָה מִלֵּד בַּמִּלּוּכָה

נֹרֵא בַּחֲלָכָה טַבְּבִי יֹאמְרוּ

לֵדָּה לֵב וְלֵב בִּי לֹא נָאָה עֲנִי בַּמִּלּוּכָה

פֹּדֶה בַּחֲלָכָה צִדִּיקֵי יֹאמְרוּ

לֵדָּה לֵב וְלֵב בִּי לֹא נָאָה

קדוש במלכות רחום בלה
 ש נאניו יאמר לו לבלב כי לו נאח
 תקיה במלכות תומך בלה
 תמימיו יאמר לו

לבלב לבלב לבלב לבלב לבלב לבלב לבלב לבלב לבלב לבלב
 כי לו נאח

לשנה הבאה בירושלם
 ברוך אתה יי אלהינו
 מלך העולם בורא
 פרי הגפן

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם על הגפן ועל פרי
 הגפן ועל תנובת השדה ועל ארץ חמדה טובה ורחבה
 שרצית והנחלת לאבותינו לאכול מפריה ולשבע
 מטובה ורחבה רחם יי אלהינו על ישראל עמך על ירוש
 לם עירך ועל מקדשך ועל מזבחך ובנה ירושלם עיר
 קדשך במהרה בימינו והעלינו בתושבחנו בתוכה כי
 אתה טוב ומטיב לכל באיך על הארץ ועל פירותיה

חסל

סרור פסת

בהלכתו בכל

משפטו וחקתו באשר זכינו

לסדר אותו פן נזכה לעשותו

זר שובן מעוננו קומם קהל

מי מנה קרב בהל נטעי בנה

פרוים לעיון ברנה

דיר הוא יבנה ביתו

בקרוב במהרה בימינו

בקרוב א פנה א פנה ביתו בקרוב

בחור גדול הגל הדור ותיק

זר חסיד טהור וחדד בביר

למודיו מלך באור סגוב עזוז

פורה צדיק קדוש רחום

שרי תקיה

אלמקטיגר גוט בויא דיין טעמפל שירי אלו שיר אין אונזן טג
 טאגן שירי יא שירי ברמהעדציגר גוט גרעכטר גוט
 דעמטיגר גוט דוכער גוט דוירדגר גוט
 דענפטר גוט הענטר גוט טרויטר גוט
 יורד גוט ברפטיגר גוט דענדיגר גוט
 מעכטיגר גוט נאמיהפטיגר גוט עיביגר גוט
 פארעכטיגר גוט צארטר גוט קוינגליכר גוט
 רייכר גוט שטרקר גוט דובישט גוט
 און נאנט מער און בויא דיין טעמפל שירי אלו שיר אין אונזן
 טאגן שירי יא שירי

אני גרשם בתי לא שבח ביתי ובת שואות חן חן
 בעימה אהבה בכתים ארבעה מלאכתו בודעה
 וזה לכבוד וצרי אשר היה עזרי בחליו ובקמרי
 ודם האצרות תלאקם כל אורתי וקורות והמורות
 כל יקו בתי

בחרה סליקו והמלאכה נגמרת נחקה פח בקק פראג קהלה
 המפואית בעט ברזל ועופרת בתכלית היומי מהדרת גם בכידון
 געים נסתות בסדור רב מסדרת בציד נאה מצוירת גורים
 משתם מעוררת ואף לוקנים מישרת להזות לשונם געט סופר
 ממחרת כי בחדש אנוש מבוארת וירץ בה הקודא העומד לשרתו
 לשפור שיחא פני אשר לו האמונה והאדרת ויהי השלמות הג
 המלאכה בפרשה אשר אום נא הושר וחרת ארבע נאולות נתבשרת
 וזה באתי וגאלתי ודקחתי והבאתי אתכם אל הארץ ביום א כו
 לחרש טבת שנת עזרי מעם עושה שמים וארץ וכאשר קים
 הבטחתו בגאולות שלש ככה ברביעות מעשיהו ומהריחשה
 לפרות עמו ישראל מביכר גלותם ושאינם וימחול עונם פשעם
 והרנם ויעזר רמעה מעל כל פנים ינחמם וישמחם מיגונם כה
 מתתן המחקק גרשם בן שלמה הכהן בשתה אחיו גרונם
 בני שלמה הכהן ול

סלה

ואמן

אמן

א רוננו מלכנו המנוח ו תביאנו א רצנו מ קדשנו בהלנו ש יחיהנו ל עינינו ראו

Papiri Armat. Ego. Vol. VIII pag. lxi. m. 8

Agada Paschalis. [i.e. traditiones et ritus in celebrat. Pasche observ.]

in fine: Hic in illustri synagoga Pragae. Unifolium parvo et apertis
perla I de xxiv mensis Tebeth anno 287 [anno Christi 1527] I
apud Gerson Coen. fol. char. quadr. maj. germ. cum. figg

Papiri Armat. Hibi. Typograph. ab ann. 1804 ad 1808 p. 20.

111.

Ausst. 246

Hagadah (Vortrag für die beiden
Pesachabende). Prag 1526.

